

GRAD
BUHR
888
A190
P13

A 468753

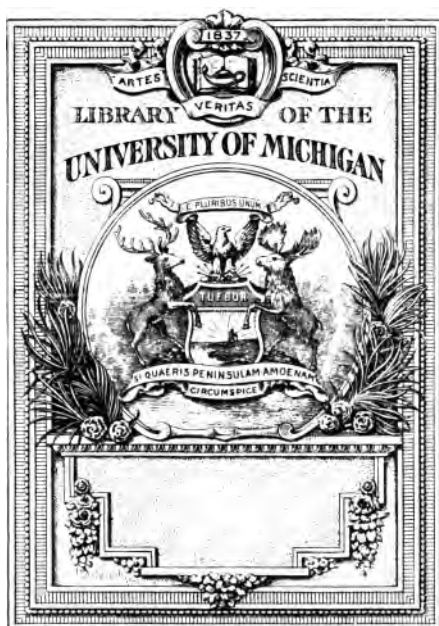
www.libtool.com.cn

7

Index

*De additamentis
quae in Aeschini
orationibus inseruntur*

University of Michigan

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

DE ADDITAMENTIS
QUAE IN AESCHINIS ORATIONIBUS
INVENIUNTUR.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

ORDINE PHILOSOPHORUM IENENSI

RITE IMPETRANDOS

SCRIPSIT

PAULUS PABST

SONDERSHUSANUS.

VIMARIAE MDCCCLXXX

TYPIS EXPRESSIT OFFICINA WAGNERIANA.

www.libtool.com.cn

S88

A190

P13

BDHR

18576

Male de emendandis Aeschinis orationibus se res habet, quod nullum codicem certum ducem sequi possumus; omnes enim et consulto et casu valde corrupti sunt. Neque id quidem satis constat, cui codici maior auctoritas quam ceteris tribuenda sit, ut homines docti alius alium meliorem esse censeant. Ita libros *e h k l*, quos Bekkerus in priore secundae orationis parte et initio tertiae fere solos secutus est, Cobetus (Var. Lectt. p. 354) et Weidnerus vel optimos habent, Frankius non multum ad emendationem conferre, Scheibius et Schultzius probos interdum esse, cum interpolatoris manum persaepe ostenderent, contenderunt. Codicibus autem *a b* editores ita usi sunt, ut ei, qui *e k l* secuti sunt, *a b* necessario posthaberent et praeterea Bekkerus vel cod. *i* in secunda oratione, Weidnerus *d F* in prima codicibus *a b* anteponeret, ceteri *a b* sequerentur. Antiquissimum vero librum *F* (Coislinian. 249), quem Baiterus et Sauppius negligere se non debere putaverunt et Weidnerus in prima oratione cum codice *d* alteri generi anteposit (Prolegg. ad or. III p. XXXVI), Cobetus (Nov. Lectt. p. 239) nequissimum et omnium deterrimum esse dicit. Diversissimae igitur de codicum auctoritate sunt sententiae neque ullum habemus, quem omnes ceteris meliorem esse consentiant, quae res emendationem valde impedit. Itaque aliam viam ingrediendam esse puto atque adhuc factum est. Editores enim auctoritatem codicum e numero vitiorum aestimare solebant, non accurate quaerere, quae genera vitiorum in singulis codicibus inessent. Tamen magnopere differt, utrum ab homine prudenti an imprudenti, utrum consilio an negligentia et inscitia codex corruptus sit, cum ea, quae consulto mutata sunt, difficiliora sint ad reperiendum quam ea, quae inscitia. Quo fieri potest, ut codicem, qui plurima menda prae se fert, anteponamus codici, in quo pauca quidem cognoscere licet, sed vestigia prudentis interpolatoris insunt. Atque haec perquirendi ratio optima.

videtur esse, si codices, ut in Aeschine fit, additamentis depravati sunt. Ex eis enim certius quam ex aliis vitiis cognosci potest, quo modo ei, qui manuscriptis operam dederunt, ea tractaverint. Itaque in eis, quae sequuntur, additamenta codicum colligamus et classes eorum constituamus quaesituri, quaenam in ea re auctoritas cum reliquis codicibus tribuenda sit tum antiquissimo illi codici **F**, de quo uno omnium minime inter homines doctos convenit.

Qua quaestione instituta etiamsi non contigerit, ut ullum codicem reperiamus, qui multo ceteris omnibus melior sit, tamen certe eum fructum percipiemus, ut cognoscamus, quibus in rebus singulis codicibus credi possit et quibus in rebus diffidere debeamus. Sed multis locis cavendum est, ne additamenta esse putemus, quae vera scriptoris verba sunt. Itaque tantum ea colligamus, de quibus per sententiarum rationes dubitari non potest; nam primum grammaticae leges tantum indicant locum corruptum esse, non autem, num quid delendum sit; deinde propriam Aeschinis rationem dicendi parum novimus, quod librarii in scribendo suo quisque sermone usi sunt neque liber Aeschinis tantus est, e quo certum iudicium de tota eius scribendi consuetudine fieri possit. Quare haec auxilia non adhibebimus nisi aliae sunt causae in sententiarum nexu positae.

Sed ut iam ad quaestionem ipsam accedamus, primum additamenta primae orationis colligamus ac primo quidem loco ea, quae omnibus libris communia sunt. — § 5 codices verba exhibent: *φυλακτέον δὴ τοῖς μὲν ὀλιγαρχικοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευομένοις τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας, ὑμῖν δὲ τοῖς τὴν ἰσὴν καὶ ἔννομον πολιτείαν ἔχουσι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἢ λέγοντας ἢ βεβιωκότας κολάζειν* (cod. **l**: *κολάζετε*, cod. **Abb**: *κολάζόντων*). Wolfius et Taylorus *προσέκει* addiderunt, Frankius et Benselerus e voce *φυλακτέον* mente suppleri volunt *δεῖ* vel *προσέκει*, quod Scheibius in Jahni Annall. XII vol. 35 p. 123 reiecit. Sed *κολάζειν* omnino ferri non posse sententiarum nexus docet. Aeschines enim dicit rem publicam, in qua in populo omnia sint, legibus servari, tyrannos suspicione et armis, itaque his cavendum esse ab eis adversariis, qui vim faciant, Atheniensibus ab eis, qui leges despiciant *λέγοντες ἢ βεβιωκότες*. Addit, quo modo Athenienses id cavere debeant. Primum enim bonas leges sanciendas esse, deinde

ἔπειδ' ἂν δὲ, inquit, νομοθετήσωμεν, τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις πείθεσθαι (προσέχει), τοὺς δὲ οὐκ ἐπιδιομένους κολάζειν κτλ. Si igitur supra verbo βεβιωκότας adiciamus κολάζειν, idem bis dicitur. Itaque delendum est hoc verbum, quod aliquis e § 6 adscripsit, cum accusativos λέγοντας et βεβιωκότας cum voce φυλακτέον coniungendos esse nesciret. — In initio § 8 Aeschines exponit, quo ordine de legibus dicturus sit. Πρῶτον μὲν γὰρ, inquit, διέξειμι πρὸς ὑμᾶς τοὺς νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, ἔπειτα δεύτερον τοὺς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν· sequuntur verba: οὐ μόνον περὶ τῶν ιδιωτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν δητόρων, quae Bekkerus uncis inclusit, editores Turicenses et Frankius et Schultzius et Weidnerus sustulerunt. Benselerus autem ea ita defendit: Da sie jedoch den eigentlichen Inhalt der Gesetze enthalten und die Worte περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν fast auf alle übrigen irgend noch vorhandenen Gesetze bezogen werden könnten, so sind sie nichts weniger als überflüssig, wie sie denn auch alle Handschriften haben. Sed iam supra § 7 leges περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν definitae sunt verbis οὐ μόνον περὶ τῶν ιδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν δητόρων et Aeschines ipse promittit se eodem modo usurum esse oratione, quo legum auctorem legibus, ut auditores illorum verborum facile reminiscentes de aliis legibus cogitare nequeant neque magis ea repeti necesse sit quam post περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων illa, quibus Aeschines § 7 leges περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων descripsit: ἂν χρὴ — — — τραφεῖν. Praeterea vero § 7 verba οὐ μόνον περὶ τῶν ιδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν δητόρων non modo definitio esse mihi videntur, sed similiter ac § 20: μηδὲ συκοφαντεῖτω μισθῶθεις etiam insectationem ut ita dicam Timarchi, qui in rebus publicis versabatur, in se continere. Cui artificio vis demeretur, si post paucos versus repeteretur. Dubitari igitur non potest, quin additamentum sit. Interpolator fortasse, quod fere eadem verba ac supra § 7 invenit § 8, etiam hoc loco οὐ μόνον τῶν δητόρων eis adscribendum esse putavit. — § 8, ut vidimus, Aeschines primo loco docet, quo ordine de legibus locuturus sit, deinde ἅμα δὲ καὶ, inquit, βούλομαι, ὃ Ἀθηναῖοι, προδιεξελεῖν πρῶτον πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἔχουσιν οἱ νόμοι περὶ τῆς πόλεως, πάλιν δὲ μετὰ τοῦτ' ἀντιεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχων· Sauppius, qui §§ 37 et 196 affert, περὶ τῆς πόλεως delet, ceteri retinent, Weidnerus περὶ σωφροσύνης τῇ πόλει coniicit. Si verba retinemus,

aut coniungenda sunt cum verbis οἱ νόμοι: at leges non sunt de re publica, sed de educatione; aut cum verbis ὡς ἔχουσι. Ita Scheibius in Jahn. Annall. vol. 35 p. 125 structuram intelligi vult, cum οἱ νόμοι περὶ τῆς πόλεως dici non possit, sed tantum οἱ νόμοι οἱ περὶ τῆς πόλεως, et affert verba Frankii, qui locum ita explicat: „quo modo circa civitatem se habeant i. e. quo modo civitati prospiciant, quam utilitatem civitati habeant. Hoc ipsum vero orator deinde exponit.“ Tamen Aeschines verbis usus non est. Nam in eis, quae sequuntur, minus de utilitate dicit, quam illae leges habeant civitati, quam omnino eas bonas esse. Inspicias quae § 14: σκέψασθε δὴ ὡς καλῶς, ὃ Ἀθηναῖοι, ζῶντος μὲν αὐτοῦ ἀφαιρεῖται τὴν ὄνησιν τῆς παιδοποιίας, ὥςπερ ἐκεῖνος τοῦ παιδὸς τὴν παρρησίαν, τελεντίσαντα δ' αὐτὸν, ἥνίκα ὁ μὲν εὐεργετούμενος οὐκέτ' αἰσθάνεται ὧν εὖ πάσχει, τιμᾶται δ' ὁ νόμος καὶ τὸ θεῖον, θάπτειν ἤδη κελεύει καὶ τᾶλλα ποιεῖν τὰ νομιζόμενα. Quid hoc loco de utilitate civitatī praebita dictum est? Conferas etiam § 20, § 24, § 28, § 36. Omnibus his locis orator notionem καλῶς legibus tribuit, nusquam περὶ τῆς πόλεως vel aliquid huius modi addit. Tantum uno loco § 11 legimus: ὁ νομοθέτης ἡγάσατο τὸν καλῶς τραφέντα παῖδ' ἄνδρα γενόμενον χρήσιμον ἔσεσθαι τῇ πόλει. Sed gravissimi sunt illi loci § 37: ἐπειδὴ περὶ τῶν νόμων εἴρηκα et § 196: ἐδίδαξα τοὺς νόμους, ubi ea, quae §§ 9—36 tractata sunt, paucis comprehenduntur. Non igitur quam utiles civitati, sed omnino quam bonae sint leges, orator ostendere vult. Etiam Dahmsius (Jahn. Annall. vol. 93) in his verbis offendit et, quod non intelligit, unde ea orta sint, τοὺς νόμους τῆς πόλεως scribi vult, ut §§ 18 et 39, ubi τοὺς νόμους — τῆς πόλεως exstat. Sed in his §§ omnino de legibus rei publicae agitur, § 8 autem de illis legibus prioribus §§ iam notis: οἱ κεῖνται περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, ἔπειτα δεύτερον τοὺς περὶ τῶν μεираκίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς τοὺς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, ut τῆς πόλεως supervacaneum sit. Quo vero iure Weidnerus coniecerit περὶ τῆς σωφροσύνης τῇ πόλει, non video. Quae si in codice invenissem, interpolatoris esse suspicatus essem. Additamentum autem inde videtur factum esse, quod aliquis, qui supra legit: τοὺς νόμους, οἱ κεῖνται περὶ τῆς εὐκοσμίας..... τοὺς περὶ τῶν μεираκίων..... τοὺς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, hoc loco simile aliquid omissum esse putavit et, cum nesciret, quid rectius adderet, vulgarem notionem περὶ τῆς πόλεως apposuit. Conferas or. III § 207, ubi codices

c d F q Barb. post ἔξω similiter addiderunt τῆς πόλεως. — § 55 verba *ὁ τοῦτον ἀνείληφώς* delenda esse Hamakerus in Mnemosyn. vol. VII p. 455 recte monet. Ab hac enim denique § Aeschines de Hegesandro loqui incipit neque usquam antea indicat Timarchum ab eo in domum suam receptum esse, sed postea demum § 57. Aliquis sententiam ex eis, quae sequuntur, sumens aut imitatus est, quae legimus § 43: *Μισγόλας ὁ τοῦτον ἀνείληφώς*, aut verba ipse composuit exemplo non usus. — § 128 Aeschines de cultu Famae agit et commemorat haec: *εὐρύνετε καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν (ἑμῶν) καὶ τοὺς προγόνους φήμης ὡς θεοῦ μεγίστης βωμὸν ἰδρυμένους καὶ τὸν Ὅμηρον πολλάκις ἐν τῇ Ἰλιάδι λέγοντα κτλ.* De qua re Pausanias libr. I c. 17 § 1 narrat: *καὶ γὰρ Αἰδοῦς σφισιν (Atheniensibus) βωμός ἐστι καὶ Φήμης καὶ Ὅρμητος*, et scholiasta ad Aeschinem: *Ἀθηνῆσιν ἐστι βωμὸς Φήμης (Vat. Laur. m q). Ἄλλως· Κίμωνος ἐν Παμφυλίᾳ νικήσαντος ναυμαχίαν καὶ πεζομαχίαν ὕστερον αὐτοῦ διὰ γραμμάτων τὴν νίκην σημήναντος· ὅθεν πρῶτον καὶ βωμὸν τῇ Φήμῃ ὡς θεῷ ἀνιδρύσαντο (Vat. Laur. g m q).* Unam igitur aram et eam post proelium ad Eurymedontem a. 466. commissum Famae Athenienses consecraverunt, qui Aeschinis aetate iure maiores nominari possunt, ut τὴν πόλιν idem significet, quod τοὺς προγόνους. Ob eam rem ne Isocratis quidem or. *περὶ ἀντιδόσεως* § 61 nec Dinarchi or. *κατὰ Δημοσθένους* § 16 comparari potest. Sed cave putes *προγόνους* hoc loco de omnibus Graecis dici, qui Famae aram posuerint, τὴν πόλιν autem tantum de Atheniensibus. Nam cum sciamus etiam notione τὴν πόλιν hoc loco maiores significari, hi Atheniensium maiores opponi nequeunt maioribus Graecorum, quoniam Athenienses ipsi Graeci erant. Itaque Hamakerus in Mnemosyn. vol. VII p. 457 locum leviter depravatum et scribendum esse putat: *κὰν τῇ πόλει ἡμῶν τοὺς προγόνους*, quod una deae ara posita sit a maioribus in urbe. Sed haec depravatio mihi adeo non videtur levis esse, ut multo facilius de additamento cogites. Sed quaeritur, utrum καὶ τὴν πόλιν additum sit an καὶ τοὺς προγόνους. Frankius „mihi“, inquit, „Aeschines neque verba καὶ τοὺς προγόνους addidisse et ἰδρυμένην scripsisse videtur“. At cur non potius καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν delet? Quod si facimus, primum ἰδρυμένους non mutatur, deinde facilius intelligitur, unde additamentum ortum sit. Nam καὶ τὴν πόλιν quid significet, dubitari nequit, contra si τοὺς προγόνους exstabat, facile aliquis, qui Athenienses

aram post pugnam ad Eurymedontem factam consecravisse scivit, τὴν πόλιν ἡμῶν adscripserit, ne quis de omnibus Graecis cogitaret. Deinde librarius particula καὶ apposita vocem in structuram recepit. Itaque Schultzius verba καὶ τὴν πόλιν recte mihi videtur delere, quamquam causam, cur id fecerit, non addit.

Haec sunt additamenta primae orationis, quae omnes codices eodem modo exhibent. Quamquam autem mihi propositum est, ut tantum additamenta tractem, de quibus dubitari non potest, tamen facere non possum, quin, ne quid omisisse videar, voces commemorem, quas homines docti additas esse perperam statuerunt. Velut § 175 Frankius, Weidnerus, Schultzius post verba ὧν δ' οὐκ ἦσαν tollunt κριταί. Tamen optime dictum est. Demosthenes enim ita dicere fingitur: ἀπαγαγὼν γὰρ αὐτοὺς (iudices) ἀπὸ τῶν περὶ Τίμαρχον αἰτιῶν ἐπέστησα φέρων ἐπὶ τὸν κατήγορον καὶ Φίλιππον καὶ Φωκέας καὶ γόβους ἐπήρητσα τοῖς ἀκροωμένοις. ὥσθ' οἱ δὲ δικασταί, ὧν μὲν ἦσαν δικασταί, ἐπελάθοντο, ὧν δ' οὐκ ἦσαν κριταί, περὶ τούτων ἤκονον. Indices igitur obliti sunt, quarum causarum iudices essent, et se gesserunt pro arbitris earum rerum, quarum arbitri non erant, rerum accusatoris, Philippi, Phociorum. Quid in hac re offensionis inest?

Iam de duobus additamentis disputemus, quae omnes codices exhibent, sed ex genere *df*, ut brevitatis causa hoc signo utar, cognoscere licet. — § enim 75 Aeschines dicit, quod de aliis hominibus impudicis, quamquam non perspiciatur, quid agant, iudicandum sit, idem de Timarcho dicendum esse. Codicibus ita pergitur: ἐπεὶ πρὸς θεῶν τί δεῖ (*dfhoq Barb. Abb.*: χρῆ) λέγειν, Τίμαρχε, ἢ τί σὺ (*dfh Barb. Abb.*: τί pro ἢ τί σὺ) ἂν εἴποις αὐτὸς περὶ ἐτέρου ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ κρινομένου; ἢ τί χρῆ λέγειν, ὅταν μειράκιον νέον καταλιπὼν τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἐν ἀλλοτρίαις οἰκίαις νυκτερεύῃ, τὴν ὄψιν ἐτέρων διαφέρων καὶ πολυτελεῇ δεῖπνα δειπνῇ ἀσίμβολον καὶ ἀλλητριδας ἔχη καὶ ἐταίρας πολυτελεστάτας καὶ κυβεύῃ καὶ μηδὲν ἐκτίνῃ αὐτὸς ἀλλ' ἕτερος ὑπὲρ αὐτοῦ; Editores verba τί δεῖ λέγειν, Τίμαρχε, ἢ τί σὺ ἂν εἴποις cum verbis περὶ ἐτέρου ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ κρινομένου arte coniungere et ea, quae sequuntur: ἢ τί χρῆ λέγειν, ὅταν κτλ. ab eis, quae antecedunt, interpunctione seiungere solent, ut enunciatum ita intelligatur: quid dicendum est aut quid tu dixeris, Timarche, de homine; qui hoc crimine postulatur? aut quid dicendum est, si puer ea agit,

..... quae sequuntur. Sane hoc modo repetitio eiusdem notio-
nitatur. Sed Aeschines non quaerit, quid dicendum sit, si quis hoc
crimine accusetur, quid enim sibi vellet? sed si cui hoc crimine
accusato talia sceleris indicia haereant, qualia verbis ὅταν — ὑπὲρ
αὐτοῦ continentur. Verba igitur ἐπεὶ πρὸς θεῶν τί δεῖ — ἀλλ'
ἕτερος ὑπὲρ αὐτοῦ; artissime cohaerent et τί δεῖ λέγειν idem est ac
τί χρὴ λέγειν. Ob eam causam Sauppius „ἡ τί“, inquit, „χρὴ λέγειν
malim abesse, quae orta putem e dittographia eorum, quae v. 3
(edit. Turic.) leguntur, ubi χρὴ est in *d F h*.“ Ego superius τί δεῖ
λέγειν ἢ σὺ deleri malim, primum quod hoc loco altera codicum pars
χρὴ, altera δεῖ exhibet, deinde quod *d F h Barb. Abb.* ἢ σὺ
omittunt. Dittographia etiam mihi videtur esse, eo, qui archetypum
scripsit, a pronomine τί ante ἄν ad illud ante χρὴ oculis aberrante.
Videmus autem genere *d F* errorem ad verbum servatum esse, in
genere vero *ab*, quod signo, cum pro χρὴ scriberetur δεῖ et ἢ σὺ
adderebatur, verba esse correcta. — § 127 orator exponit, de rebus
mutis nunquam eosdem sermones fieri, sed quicunque eas attingat,
eum pro suae famae magnitudine famam illis excitare. Pergit: περὶ
δὲ τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον καὶ τὸν λόγον (καὶ λόγον: *d F h q*
Barb. Abb.) καὶ τὰς πράξεις (καὶ τὸν λόγον post πράξεις: *l*) ἀψευ-
δῆς τις ἀπὸ ταυτομάτου πλανᾶται φήμη κατὰ τὴν πόλιν. Quin notio
καὶ τὸν λόγον additamentum sit, non dubito. Nam et antea inde
a § 123 orator id tantum ostendit, famam ex eis oriri, quae ho-
mines agant, non quae loquantur, ac ne postea quidem καὶ λόγους
vel tale quid appositum est. Conferas, quod subsequitur: διαγγέλλει
τοῖς πολλοῖς τὰς ἰδίας πράξεις et infra § 129: καὶ τούτων τῶν ποιη-
μάτων τοὺς μὲν εὐσχημόνως βεβιωκότας εὐργήσει' ἐπαινέτας ὄντας.....
οἷς δ' αἰσχρὸς ἐστὶν ὁ βίος, οὐ τιμῶσι τὴν θεὸν ταύτην. Quare assen-
tior C. Scheibio (vide Jahn. Annall. vol. 35 p. 138), cui, quod in
d F articulus omittitur, vox ex eis, quae antecedunt: τῆς αὐτοῦ
δόξης λόγον παρέχει in hunc versum videtur irrepsisse. Ergo etiam
hoc loco genere *d F* additamentum indicatur.

Haec additamenta omnibus sunt codicibus communia. Iam
transeamus ad ea, quibus alterum codicum genus corruptum est,
alterum non est. Ac primum quidem dicam de genere *d F*. Sed
cum liber *F* secunda manu retractatus sit, ante omnia monendum
est eam meliorem esse quam priorem, nam multa quidem, tamen
nusquam falsa addidit. Conferas quaeso § 111: θανμασάντων δ' ἑμῶν,

πῶς ἀνὴρ καὶ γυνή, quae verba in codice *d* et a priore manu in *F* omissa sunt, et § 116: τῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ, quae omissa sunt in *t Abb.* et pr. *F*, et § 118: καὶ τὰ μὴ καλὰ, quae in *Abb.* et pr. *F* sunt omissa; deinde § 107: οὐδένα, quod omisit pr. *F*, § 159: ἀλλὰ, quod in *t Abb.* et pr. *F* non scriptum est. Nec minus recte sec. m. cod. *F* § 96 οὐσίαν et § 150 ἄν adiecit et § 176 ἀλλὰ, etsi καὶ delere neglexit. Optime autem in fine § 13 vocem νόμος sustulit, quam *Abb.* et pr. *F* post ποιείτω τὰ νομιζόμενα exhibent. Unde mendum ortum sit, ut hoc commemorare mihi liceat, dubitari potest: aut enim quispiam voce νόμος indicare voluit his verbis § 13 legem contineri, aut νόμος, ut subiectum intelligeretur, e verbis: διαβρόθην οὖν λέγει ὁ νόμος ad posteriora verba § 14: κελεύει καὶ τᾶλλα ποιεῖν τὰ νομιζόμενα adscriptum erat et in superiorem locum irrepsit. Utro autem modo se res habet, id manifestum est, additamentum casu in verba illatum esse, cum in structuram non receptum sit. Sed accedamus ad illa additamenta generis *dF*, quae sec. manus cod. *F* non correxit. — Inepte verbis inferri particulam καὶ § 74 ante τὸν εἰσεληλυθόν' ὅστις ἦν in codicibus *dFh Abb.*, § 127 ante ἀψευδής in codicibus *d F h q Barb. Abb.*, et pronomēn αὐτὸς § 134 post vocem νίεις in *d F Barb. Abb.* primo obtutu patet. Pluribus verbis loci, qui sequuntur, tractandi sunt. — § 72 Aeschines exponit neminem unquam testimonium dicturum esse, quo ipse periculum subeat. οὐκοῦν, pergit § 73, ὑπόλοιπόν ἐστι τὸν πεπονθόν' αὐτὸν ὁμολογεῖν. ἀλλὰ διὰ τοῦτο κρίνεται, ὅτι ταῦτα πράξας παρὰ τοὺς νόμους ἐδημηγόρει. βούλεσθ' οὖν τὸ ὅλον πράγμ' ἀφῶμεν καὶ μὴ ζητῶμεν; νῆ τὸν Ποσειδῶ καλῶς ἄρα τὴν πόλιν οἰκήσομεν, εἰ, ἂν αὐτοὶ ἔργῳ ἴσμεν γινόμενα, ταῦτ' ἔαν μὴ τις δεῦρο παρελθὼν σαφῶς ἅμα καὶ ἀναισχύντως μαρτυρήσῃ, διὰ τοῦτ' ἐπιλησόμεθα. Post μαρτυρήσῃ librarii codd. *d F h q Barb. Abb.* falso addiderunt αὐτὸς. Orator enim enunciato νῆ τὸν Ποσειδῶ — ἐπιλησόμεθα monet male rem publicam administrari, si iudices, quae ipsi facta esse sciant, quod nemo testimonium dicat, obliviscantur. Atque Aeschinem verba ἔαν μὴ — μαρτυρήσῃ omnino de testimonio non dicendo intelligi voluisse, etiam inde apparet, quod, postquam § 74 exemplum hominum impudicorum attulit, § 75 οὐκοῦν, inquit, τὸν αὐτὸν τρόπον προσέκει ἡμᾶς περὶ Τιμάρχου ἐξετάζειν, καὶ μὴ σκοπεῖν, εἴ τις εἶδεν, ἀλλ' εἰ πέπρακται τούτῳ ἢ πρᾶξις. Pronomine autem αὐτὸς addito sententia ita definitur, quasi Aeschines dicere voluerit male rem

publicam administrari, si iudices, quae ipsi scirent, quod reus ipse testimonium non diceret, obliviscerentur. Aliquis, qui verba tantum ad ea, quae § 73 dicta sunt, hoc est ad testimonium Timarchi, spectare opinatus est, pronomen videtur adscripsisse ex eis, quae antecedunt: οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστι τὸν πεπονθότ' αὐτὸν ὁμολογεῖν. Utrum autem glossema in margine positum negligentia cum verbis coniunctum an consulto in ea illatum sit, diiudicari nequit. — § 191 scriptum est: ἀλλ' αἱ προπετεῖς τοῦ σώματος ἡδοναὶ καὶ τὸ μηδὲν ἱκανὸν ἡγεῖσθαι, ταῦτα πληροῖ τὰ ληστήρια, ταῦτ' εἰς τὸν ἑπακροκέλητ' ἐμβιβάζει, ταῦτ' ἐστὶν ἐκάστω Ποινῇ, ταῦτα παρακελεύεται τοῖς νέοις σφάττειν τοὺς πολίτας, ὑπηρετεῖν τοῖς τυράννοις, συγκαταλείν τὸν δῆμον. Tantum codices *a b g l m Vat. Laur.* τοῖς νέοις omiserunt, quod recte fecerunt, nam de omnibus vitae hominum aetatibus agitur neque quisquam adulescentes solos illa scelera committere affirmaverit. Quispiam adscripsit, quod in fine § verba καὶ τὰ τῶν νέων ζηλώματ' ἐπ' ἀρετὴν προτρέψασθε invenit. — Post § ultimam orationis codices *d F h q Barb. Abb.* addunt: εἰ οὖν βουλήσεσθε τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ἱμῶν ποιησόντων φιλοτιμότερον ἡμεῖς ἔξομεν τοὺς παρανομοῦντας ἐξετάζειν. Priori sententiarum nexui verba non repugnant neque in structura eorum offenditur, sed quotiescunque ea cum conclusionibus trium orationum comparavi, ex eis mihi videbantur composita esse. Verba enim εἰ οὖν βουλήσεσθε respondent verbis alterius orationis § 183: εἰ οὖν ἐθελήσητε, deinde eadem verba τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα leguntur in or. III sub finem § 260, tum verbum ἐξετάζειν pr. or. § 196 exhibet, denique sententia, quae inest in verbis: φιλοτιμότερον ἡμεῖς ἔξομεν τοὺς παρανομοῦντας ἐξετάζειν, est similis sententiae or. II § 183: πολλοὺς βοηθοὺς λήψεται τὸ τῆς πόλεως συμφέρον καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ ἱμῶν ἐτοίμους. Huc accedit, quod iam scholiasta verba in aliquo libro abesse dicit. Itaque ea ab rhetore exercitationis causa composita et ultimae orationis schedae mandata a librariis inscientibus una cum oratione descripta esse sumo. Nam sola fallendi voluptate, quamquam causa non adest, ut aliquid desideretur et supplendum videatur, aliquem vera verba corrumpere studuisse, nisi certa indicia inventa sunt, non oportet putemus.

Haec sunt additamenta, quae in genere *dF* per sententiarum rationes falsa esse apparet. Iam de loco loquamur, quem editores in *dF* additamentis corruptum esse falso statuerunt. — § 49 ἱκρί

a b haec tradiderunt: ἔνιοι μὲν γὰρ νέοι ὄντες προφερεῖς καὶ πρεσβύτεροι φαίνονται, ἕτεροι δὲ πολλὴν ἀριθμὸν χρόνον γεγονότες παντάπασιν νέοι, quibus verbis codices *g l m o p r Vat. Laur.* adiunxerunt φαίνονται, *d h q* (Steph. Bek.) δοκοῦσιν εἶναι, *F Barb. Abb.* δοκοῦντες εἶναι. Hoc tempore editores libros *a b* sequuntur. Sed rectius δοκοῦσιν εἶναι scribi mihi cum Reiskio persuasum est. Locus enim iam in archetypo videtur corruptus fuisse, cum cogitari nequeat, primum duorum librariorum codicum generum idem simplex enunciatum explicare voluisse, altero δοκοῦσιν εἶναι altero φαίνονται adiacente, deinde alterum librarium voci νέοι explicandi causa δοκοῦσιν εἶναι adscripsisse, quamquam antecedit φαίνονται. Itaque sic statuo: in archetypo δοκοῦσιν εἶναι exstitit et superscripserat aliquis φαίνονται, quo significaret in δοκοῦσιν εἶναι eandem notionem esse ac supra in φαίνονται. Inde codices *d h q* δοκοῦσιν εἶναι receperunt, *g l m o p r Vat. Laur.* φαίνονται, *a b* autem dubium locum, quod sententia sine eo bene intelligeretur, omiserunt, ita ut cod. *a* § 65 negationem οὐ post ἢ τίς expunxit. *F Barb. Abb.* denique δοκοῦντες εἶναι exhibent, quod scriptor codicis, ex quo libri illi manaverunt, hoc verbum superiori φαίνονται coniungendum esse et id superscripto φαίνονται indicari putavit. Atque in archetypo δοκοῦσιν εἶναι fuisse etiam e scholiis, quae libris *g m* adscripta sunt, colligere possumus, cum vocem προφερέης ita interpretentur: προφερέης ὁ νέος μὲν ὢν, πρεσβύτερος δὲ φαινόμενος. τὸ δ' ἐναντίον σκληρός, ὃς πρεσβύτερος ὢν νέος δοκεῖ. Neque hoc fustum dicendi genus sermone Aeschinis alienum est, ut ostendunt verba or. II § 28: ὥστε συμβαίνει σοι καὶ ἰδίᾳ τῶν παίδων τούτων γεγενῆσθαι ἀδελφῷ καὶ δημοσίᾳ φίλῳ ἡμῶν εἶναι, sed parum, ut opinor, critici huius aetatis verborum Quintiliani rationem habent, qui (in Institutt. or. libr. X c. 1 § 76) „Plenior“, inquit, „Aeschines et magis fustus et grandiori similis, quo minus strictus est: carnis tamen plus habet, minus lacertorum“.

Hac digressionem facta iam ad propositum revertamur et, quae in genere *ab* interpolata sint, quaeramus. — § 33 codices praeter *d F t Barb. Abb.* exhibent: Ταῦτα μὲν οὖν πάλαι νεομοθέτηται· ὑμεῖς δ' ἔτι προσέθεσθε καινὸν νόμον μετὰ τὸ καλὸν παγκράτιον, ὃ οὕτως ἐπαγκρατίασεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὑπεραισχυρθέντες γὰρ ἐπὶ τῷ πράγματι καὶ ἐκάστην ἐκκλησίαν νόμον ἐθήκατε καινὸν ἀποκληροῦν φυλὴν ἐπὶ τὸ βῆμα, ἥτις προεδρεύσει. Sauppius in Epist. crit.

ad God. Herm. p. 125 tam clare demonstravit particulam γὰρ et verba νόμον ἐστὶν καὶ τὸν delenda esse, ut omnes editores postea in eandem sententiam iverint et rem retractare supervacaneum sit. Hoc unum addam verba casu in versus incidisse eo, quod, cum inter verba margini adscripta exstarent, a librario pro Aeschinis verbis habita sunt et coniuncta cum ἀσχυρθέντες et cum ἐκκλησίαν, quae versuum proximorum videntur fuisse extrema. Neque enim quisquam talem interpretationem grammaticam consilio et sola fallendi libidine verbis intexit. — § 116 codices *d F Barb. Abb.* tradiderunt ὑμᾶς τε βουλοίμην ἂν οἷς ἐγὼ μέλλω λέγειν προσέχειν τὴν γνώμην (etiam *h q*) καὶ παρακολουθεῖν εὐμαθῶς, ceteri autem: ὑμᾶς τε βουλοίμην ἂν (ἂν ο omisit) ἀκοῦσαι ἐφ' οἷς ἐγὼ μέλλω λέγειν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν καὶ παρακολουθεῖν εὐμαθῶς. Notionem verbi ἀκοῦσαι iam contineri verbis προσέχειν τὸν νοῦν καὶ παρακολουθεῖν εὐμαθῶς per se patet; itaque, cum accedat, quod ἀκούειν ἐπὶ λόγοις non dicitur, genere *d F* affirmante verba ἀκοῦσαι ἐφ' et καὶ post λέγειν tollenda sunt. Ortum autem esse vitium e § 117, non intelligo, cur Schultzius opinatus sit. Neque enim sufficit, quod forte in ea § ἀκούω sequitur. Mihi quispiam ἀκοῦσαι videtur addidisse, ut bene responderet eis, quae antecedunt: ἐμαντόν τ' εἰπεῖν; inde etiam praepositio ἐφ' nata fuerit. Utcunque vero se res habet, id quod superiore loco non verisimile erat, hoc loco manifestum est, consulto spuria verba veris inculcata esse. — § 138 verba exstant: οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν, ὅθ' ὑπὲρ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἐκ φύσεως ἀναγκαίων κακῶν καὶ ἀγαθῶν ἐνομοθέτοιν, ἃ τοῖς ἐλευθέροις ἵγουν εἶναι πρακτέα, ταῦτα τοῖς δούλοις ἀπέειπον μὴ ποιεῖν. Quae libri *d F t Barb. Abb.* omittunt: κακῶν καὶ ἀγαθῶν (*q* in margine adscripsit), Scheibius (Jahn. Annall. vol. 35 p. 139), quod explicandi causa apposita esse videantur, uncis vult includi, Hamakerus vero (Mnemosyn. vol. VII p. 458) delet. Is „veteres“, inquit, „τὰ ἐκ φύσεως ἀναγκαῖα, in quibus nihil est boni vel mali, non solent appellare κακὰ καὶ ἀγαθὰ sed simpliciter τὰ ἀναγκαῖα“. Quam rationem non probo. Nonne enim eorum, quae natura necessaria sunt, etiam veteres alia occulte alia palam agebant, prout mala aut bona ea esse sentiebant? Tamen ne ego quidem verba retinuerim. Ita enim ut posita sunt, notio boni et mali tantum eis, quae natura necessaria sunt, coniungitur neque ad ἐπιτηδεύματα refertur; sed etiam negotia aut bona aut mala esse quis negat? Itaque verba κακῶν καὶ ἀγαθῶν,

cum non ad utramque notionem spectent, auctoritate codicum *d F t Barb. Abb.* inducenda sunt. Additamentum autem a margine in versus irrepsisse indicat codex *q*, qui id in margine servavit. — § 143 hoc enunciatum scriptum videmus: λέγει γάρ που Ἀχιλλεὺς ὅτι τὴν ὑπόσχεσιν τὴν πρὸς τὸν πατέρα τὸν Πατρόκλον, τὸν Μενότιον, ἄκων ἐψεύσατο· ἐπαγγείλασθαι γὰρ αὐτὸν εἰς Ὀποῦντιαν σῶν ἀπάξειν τὸν Πάτροκλον· ἦν γὰρ Ὀπούντιος, εἰ συμπέμψειεν αὐτὸν εἰς τὴν Τροίαν καὶ παρακατάθοιθ' αἰτῶ. Libri *d F t Barb. Abb.* pronomen αὐτὸν post ἐπαγγείλασθαι γὰρ omiserunt et *d F h q Barb. Abb.* τὸν Πάτροκλον· ἦν γὰρ Ὀπούντιος, post ἀπάξειν. Verba ἦν γὰρ Ὀπούντιος, quae primum in editione Turicensi absunt, Aeschinem non dixisse, quod, si adiecisset, in ipsum cecidisset, quod paucis versibus ante in adversarios coniecisset, venditare eos doctrinam ὡς τῶν δικαστῶν ἀνηκόων παιδείας ὄντων (§ 141), Hamakerus in Mnemosyn. vol. VII p. 458 recte monuit. Ac mihi quidem videntur ea in margine addita et negligentia in verba illata esse. Utrum autem aut αὐτὸν post ἐπαγγείλασθαι aut τὸν Πάτροκλον post ἀπάξειν an neutrum tollendum sit, in extrema disputatione quaeram.

Hi sunt loci, quibus in genere *ab* falsa adscripta esse liquet. Ne autem iniqui simus, addere mihi liceat locum, ubi certum est genus *ab* recte exhibere, quod *d F* falso omittit. — § 178 Aeschines causas affert, cur leges bene se habeant; ὅτι, inquit, τοὺς μὲν νόμους τίθεσθ' ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, οὔτε κέρδους ἕνεκ' ἀδίκου οὔτε χάριτος οὔτε ἔχθρας. Libri *d F Barb. Abb.* οὔτε χάριτος male praetermiserunt, cum in numero causarum, e quibus leges bonae existunt, illa, quod leges non propter gratiam constituuntur, gravissima sit.

Iam additamenta primae orationis colligendi finem facio, cum nihil disputare propositum sit, quin per sententiarum rationes diiudicari possit. Hoc unum adiicere velim, genus *d F* primum pronomina multis locis solum exhibere, quae res, quamquam illa pronomina neque sententiarum nexum turbant et aliquo modo defendi possunt, tamen ob id ipsum, quod saepenumero inveniuntur et quod § 73 et § 134 αὐτοὺς et αὐτὸν in *d F* non recte addita esse supra vidimus, nos movet, ut putemus in pronominebus addendis generi *d F* fidem habendam non esse. Exemplum autem afferro haec: § 20: πρεσβενσάτω οὗτος: *d F g h q Barb. Abb.* — § 65: τίς γὰρ ὑμῶν οὗτος ὅς: *d F Barb. Abb.*, ὑμῶν ὅς *h q* (Bekkerus),

et postea τίς ὁ cod. *h*. — § 79: ὁ δὲ κῆρυξ οὕτως ὁ νυνὶ παρεστη-
κώς: *d F h q Barb. Abb.* — § 74: τὴν προῆν ταύτην: *d F h Barb. Abb.*,
Bremius, qui primus ταύτην sustulit, „ἡ προῆς“, inquit, „obscoena
significatione absolute dicitur“, sed cf. § 90: εἰ γὰρ ἡ μὲν προῆς
αὕτη ἔσται, et § 72: ἐάν τις μισθώσῃται ἐπὶ ταύτην τὴν προῆν. —
§ 23: τῶν ἄλλων ἀθηναίων ἀπάντων: *d F h q Barb. Abb.* —
§ 65: ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω: *d F h Barb. Abb.* — § 89 οἱ δ' αὐτοὶ
δικασταί μοι καὶ μάρτυρές ἐστέ μοι τῶν λόγων, ἐμοὶ μὲν ἀναμνησκέν
προσέκει, ὑμᾶς δέ μοι μὴ ἀπιστεῖν: *F Abb. Laur.* — § 109: καθ'
αὐτὸν μὲν ἄρχων φαῦλος ἦν οὗτος: *d F g h Barb.* — § 119: τοὺς
πριαμένους τὸ τέλος τοῦτο οὐκ εἰκάξεν: omnes praeter *g l m o p r*
Vat. Laur. et pr. *a*. — § 126: ἐξ ὑποκορίσματός τινος τιθῆς:
F h q Barb. Abb. — § 73: ἐάν μή τις ὑμῖν δεῦρο: *F h q Barb.*
(ἡμῖν: *g Abb.*): παρελθὼν.....μαρτυρήσῃ. — Deinde etiam
praepositiones, quae a libris ceteris absunt, in *dF* saepius in-
veniuntur. Conferas § 29: διὰ τί δή ποτε: *d F h q Barb. Abb.*
— § 57: καὶ εἰςφοιτῶν *d F h q Barb. Abb.* — § 78: οὔτε κατηγο-
ρήσαντος οὔτε καταμαρτυρήσαντος *d F h b Barb. Abb.* — § 178:
εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λόγων.....ὑπάγεσθε: omnes praeter *a b g*
l m p Vat. Laur. — § 64: ἀπετόλμων ἐν ὑμῖν οὗτοι συμ-
βουλεύειν: *b F h q Barb. Abb.*, ἐν ἡμῖν: *d*. — § 127: καὶ περὶ
τῶν κτημάτων: *d F h l Vat. Barb. Abb.*

Quoniam de prima Aeschinis oratione satis dictum est, ad ad-
ditamenta secundae orationis conquirenda transeo ac primum qui-
dem, ut in illa, ad ea, quae omnes libri tradunt. — § 23 verba
leguntur: ὡς ὢν Ἀριστείδης ὁ τάξας φόρους τοῖς Ἑλλησιν ὁ δίκαιος
ἐπικαλούμενος in *a g m v Vat. Laur. Flor.*, ὡς ὢν Ἀριστείδης
ὁ (καὶ *i*) τοὺς φόρους τάξας τοῖς Ἑλλησιν ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος in
ceteris. Cobetus (de arte interpretandi p. 141), quem C. Scheibius
(Jahn. Annal. vol. 68 p. 155) sequitur, et ὁ τοὺς φόρους τάξας τοῖς
Ἑλλησιν et ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος deleri vult. Rectius Schultzius
mihi videtur tantum ὁ..... τοῖς Ἑλλησιν omisisse. Nam cur Aristi-
des hac re designetur, hoc loco nihil est causae. Accedit quod par-
ticula καὶ in libro *i* adiecta additamentum indicatur. Itaque haec
verba ex or. III § 258 adscripta esse apparet. Contra verbis ὁ
δίκαιος ἐπικαλούμενος proxime Aristides Demostheni opponitur, qui

notione ὃ οὐδὲν ἄπρατον ἔχων μέρος τοῦ σώματος notatur. — § 33 editorum ὃ Φιλίππου πατὴρ post Ἀμύντας alii omittunt, alii retinent. Weidnerus autem eadem verba § 32 tollit et hoc loco servat; ut videtur, quod supra librarii codd. *e i k l p s* alio ordine usi sunt. Sed § 32 non minus bene quam § 26 Aeschines verba addidit, ut Athenienses scirent, de quo Amynta loqueretur; nomen enim Amyntae in Macedonia compluribus hominibus erat, ut duci Alexandri Magni et illi homini, qui Darium regem contra Alexandrum adiuvit; § autem 33 de eadem re eiusdem Amyntae ac § 32 dicitur, ut verba repetere supervacaneum sit. Additamentum e § 32 esse manifestum est. — § 51 iam Augerus *μνημονικὸς καὶ* ante *δαινὸς λέγειν* recte delevit, quod de memoria Philippi infra demum § 52 sermo fit. Aliquis autem verba adscripsit, cum § 43 legisset: *ὥς ἦν Φίλιππος δαινὸς εἰπεῖν καὶ μνημονικὸς* et § 48: *ὅτι καὶ μνημονικῶς καὶ δυνατῶς ὁ Φίλιππος εἶποι*. — § 68 Amyntor Aeschini testatur: *ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ* (die XIX mensis Elaphebolionis Ol. 108, 3) *Ἀημοσθένην ἐπιδείξασθαι ψήγισμα καὶ ἀνακοινοῦσθαι αὐτὸν αὐτῷ* (Amyntori), *εἰ δὲ τῷ γραμματεῖ ἐπιψηφίσασθαι τοῖς προέδροις*. Primum non *ἐπιψηφίσασθαι* proedrorum esse, sed *ἐπιψηφίσαι*, deinde scribae et proedris rogationem tradere idem esse, in Sauppilii Epist. crit. ad God. Herm. p. 126 sq. tam accurate demonstrata sunt, ut non habeam, quod addam. Itaque *τῷ γραμματεῖ* editores huius aetatis recte omiserunt. Librarius hoc glossemate videtur indicare voluisse, id quod verum est, *τοῖς προέδροις δοῦναι* idem esse ac *τῷ γραμματεῖ* in § 64. Casu autem hanc vocem verbis Aeschinis incidisse ideo suspicor, quod structuram verborum turbat. — Sub finem § 96 orator „ἐμοὶ“, inquit, *δ' ἐφεξῆς λέγειν* (ἀρμόττει), *ἀναλαβόντι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἀπὸ τῆς πορείας τῆς ἐπὶ τοῖς ὅρκους*. Codices addunt *καὶ τῆς πρεσβείας*, quod Bekkerus, cum *ἡ ἐπὶ τοὺς ὅρκους πορεία* illam ipsam legationem, de qua agitur, significet, primus recte eiecit, nam quod Schultzius vitium, cum *τῆς κατὰ τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους πρεσβείαν* scribit, corrigere studet, mutatio est violentior. Etiam hanc interpretationem ex prioribus verbis notioni *τῆς πορείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους* adscriptam aliquis particula *καὶ* cum verbis Aeschinis coniunxit. — § 104 enunciatum exstat: *εἰ μὲν οὖν ἡγεῖσθ' ὁ δῆμος αὐτῷ καλῶς ἔχεν ἐξευεγκεῖν μετὰ παρρησίας ἐν τῷ ψηγίσματι πρὸς Φίλιππον Θηβαίων μὲν περιελεῖν τὴν ὕβριν, Βοιωτῶν δ' ἀναστῆσαι τὰ τεῖχη, ταῦτ' ἂν ἡξίωσεν ἐν τῷ ψηγίσματι*. Speciem ineptae tauto-

logiae, quae inest verbis ἐν τῷ ψηφίσματι post παρθέσις, delendam esse Marklando assentior et suspicor quempiam hoc additamento indicare voluisse παρθέσιαν, quam Graeci vocant, id ipsum fuisse, si Athenienses, quae petiissent, decreto constituissent. Cum additamentum nimis ineptum sit, locum non consilio corruptum esse, sed vocem in margine interpretandi causa exstitisse liquet. — § 156 orator iudices admonet, quibus artibus Demosthenes ad commovendos animos audientium uti soleat. Quae artes in codicibus nominantur τέχναι τῶν λόγων. Sed patet non de verborum solorum artibus hoc loco Aeschinem cogitare, cum eas ita explicet: ὡς ἐπιδακρύσας καὶ τὴν Ἑλλάδα κατοδυράμενος καὶ Σάτυρον τὸν κωμικὸν ὑποκριτὴν προσεπαινέσας ταῦθ' ὑποθεῖς ἐπέλεπεν ἐντεινόμενος ταύτην τὴν ὀξείαν καὶ ἀνόσιον φωνὴν κτλ. Itaque aliquis id videtur addidisse reminiscens verborum or. I § 117: ὁ τὰς τῶν λόγων τέχνας κατεπαγγελλόμενος τοὺς νέους διδάσκειν. — § 169 Aeschines causas affert, cur post pugnam apud Tamynas factam Athenis coronatus sit. Quas codices ita exhibent: τὴν τε νίκην τῆς πόλεως ἀπαγγέλλας καὶ Τεμενίδου τοῦ τῆς Πανδιονίδος ταξιάρχου καὶ συμπρεσβεύσαντος ἀπὸ στρατοπέδου μοι δευρὶ καὶ τὰ (τὰ om. α γ μ ν) περὶ τὸν γε- νόμενον κίνδυνον, οἷος ἦν ἀπαγγέλλαντος. Particulam καὶ post δευρὶ delendam esse quis est, qui neget, postquam verba Saupprii legit, qui Epist. crit. ad God. Herm. p. 128 „altera“, inquit, „causa non haec erat, quod Temenides et cum Aeschine Athenas venit et rem, quo modo gesta esset, enarravit, sed quod Temenides, qui tribus Pandionidis taxiarchus fuit et cum Aeschine Athenas venerat, rem enarravit.“ Vocula apposita est, quod structura non intelligebatur. — Idem dicendum est de particula καὶ § 177 verbis τὸ μὲν τῆς δημοκρατίας κτλ. praeposita. Quam si cum codicibus et Benselero retinemus, primum verba § 177 et § 178 artissime coniunguntur, quamquam § 177 alia res tractatur, alia § 178; in illa enim iniuriae, quas rei publicae homines mali intulerant, enumerantur, in hac autem, quas Aeschini inferri volunt. Deinde particula καὶ apposita verba: τὸ μὲν τῆς δημοκρατίας ὄνομ' οὐ τοῖς ἡΐθεσιν, ἀλλὰ τῇ κολακείᾳ θεραπεύοντες, καταλύοντες δὲ τὴν εἰρήνην, ἣ ἡ δημοκρατία σώζεται, συναγωνιζόμενοι δὲ τοῖς πολέμοις, ἐξ ὧν ὁ δῆμος καταλύεται, quae ad publicas res spectant, privatis Aeschinis annectuntur. Ne igitur dubitaveris stilum vertere.

Haec sunt additamenta ab omnibus libris tradita; sequuntur

ea, quae in singulis generibus codicum aut in altera parte generum insunt. Quattuor autem genera in hac oratione internoscuntur, cum ad *dF* et *ab* duo accedant, quae litteris *ek* et *i* signo. Ac primo loco de additamentis disputabo, quae singula genera exhibent, deinde de eis, quae binis aut ternis generibus communia sunt. Atque additamenta, quae in solo genere *dF**) exstarent, exquirere, frustra studui, cum omnia, quae codices eius plura quam ceteri tradiderunt, defendi possint. Ergo statim ad genus *ab* transeo. — § 178 in eo legitur: καὶ τὸν τῶν ὅλων λόγων κύριον τὰς τῶν ἔργων προσδοκίας ἀπαιτοῦσι, quo enunciato orator levia verba gravioribus factis opponere vult; haec autem ratio pervertitur et contra Aeschines iactat artem dicendi voce ὅλων adscripta. Itaque, cum codices *d e F h k l q s Barb.* τῶν λόγων, codex *i* τῶν ὅλων, ceteri τῶν ὅλων λόγων exhibeant, in archetypo non recte videtur scriptum fuisse τῶν ὅλων et emendandi causa appositum esse λόγων, quo librarius generis *ab* in errorem inductus utrumque recepit. — Nequaquam intelligitur, quid § 182 substantivum εὐεργέτη post verba δέδοται τὸ σῶμα τῷ κινδύνῳ positum sibi velit, et prorsus haec notio a sententiis huius capituli abhorret, ut eam casu ex aliquo glossemate in hunc locum quasi influxisse mihi persuasum sit. Sed iam in archetypo additamentum vel superscriptum vel adscriptum fuisse inde apparet, quod codices *e k s* εὐεργέτη, *a g h m s v Vat. Laur.* κινδύνῳ εὐεργέτη, ceteri κινδύνῳ exhibent.

Sequuntur additamenta generis *ek*. — § 14 in libris *l s* exstat: καὶ τὸ τελευταῖον κεφάλαιον ἀποφεύγει, in libro *e*: καὶ τὸ τελευταῖον ἀποφεύγει κεφάλαιον. — κεφάλαιον adverbii τὸ τελευταῖον interpretandi causa appositum fuisse et, cum in structuram non receptum sit, negligentia in verba illatum esse, nemo non intelligit. — § 133 codex *e* tradidit: ψηφισαμένων δ' ἑμῶν παραδοῦναι Προξένῳ καὶ τῷ στρατηγῷ τοὺς Φωκέας ταῦτα τὰ χωρία κτλ. Sed Proxenus ipse imperator erat et ei soli Phociae loca illa munita concedere ab Atheniensibus iussi sunt, ut verba, quae sequuntur, docent: ἀντὶ τοῦ παραδοῦναι τὰ χωρία Προξένῳ. Nec minus absurdum est, quod scriba codicis *l* scripsit: καὶ τοὺς στρατηγούς. Suspicio,

*) Quamquam etiam in hac oratione, utrum prior an posterior manus cod. *F* melior sit, quaesiturus sum, tamen, quod ratio, quae inter eas intercedit, ad cognoscendum difficilior est, id differamus, dum omnia huius orationis additamenta collegerimus.

quempiam dativo τῷ στρατηγῷ nomen Προξένῳ definiri non intellexisse et particulam καὶ deesse putavisse. Quam stultitiam etsi mente vix concipimus, tamen simile exemplum § 74 inveniemus.

Plures loci interpolati sunt in genere *i*. — § 72 in libro *i* exstat: ἐξέλιπον δὲ Χερδόνησον ζῆν ἡμῶν οἱ πολῖται, τὴν οὖσαν ὁμολογημένως Ἀθηναίων. Quid hoc est: ζῆν? Reliqueruntne Athenienses Chersonesum, ut viverent? Immo, si quidem tale quid dicere velis, ne vitam amitterent. Voluit is, qui addidit, haud dubie scribere ὡς ζέην. — § 112 post σπογγῆς in codice *i* additum est οἶμαι, quod fortasse quispiam, ut saepe fit, in coniectura a se facta scripsit, cum enunciatum οὐδ' ὡς μνημονικὸς (copula εἰ, quae ab *d F h k l q s Barb.* abest, omissa) — ἐγκώμι' εἶναι praeponendum esse putaret enunciato οὐδ' ὡς δεινὸς — εἶναι. Verbum in orationem irrepsisse non potest nisi negligentia? — § 147 Aeschines de vita patris cum alia narrat tum eum ἀριστεύειν δ' ἐν τοῖς κινδύνοις. Codex *i* infinitivum εἰληφέναι addit, quem, cum nullo modo ferri possit, casu in verba se insinuavisse patet, postquam aliquis apposuit, ut ἐν τοῖς κινδύνοις explicaret, quod id „in suscipiendis periculis“ significare et pro ἐν τῷ κινδύνῳ εἰληφέναι dictum esse putavit, ita ut Graeci κακά, πληγὰς, θάνατον λαμβάνειν dicunt. — Inde a § 172 usque ad § 178 orator de rebus Atheniensium, quae inter bella Persarum et suam aetatem gestae sunt, loquitur et § 172 συνταραχθέντες, inquit, δ' ὑπὸ τινων καὶ καταστάντες πρὸς Λακεδαιμονίους εἰς πόλεμον, πολλὰ καὶ παθόντες κακὰ καὶ ποιήσαντες.....σπονδὰς πεντηκονταετείς ἐποιήσαμεθα. In libro *i* post ὑπὸ τινων verba accedunt καὶ πεισθέντες. Sed si Aeschines ita dixisset, de quam re Atheniensibus persuasum esset, addidisset, neque καὶ καταστάντες πρὸς Λακεδαιμονίους, sed καταστῆναι πρὸς Λακεδαιμονίους perrexisset. Participium ex § 175 (πεισθέντες καταστῆναι) aut § 176 (πεισθέντες ὑπ' Ἀργείων) sumptum est. Consulto autem cum verbis id coniunctum esse particula καὶ hoc loco non indicatur, cum is, qui addidit, et πεισθέντες et καὶ πεισθέντες in margine scripsisse possit, unde alia manu in verba influeret.

Additamentis, quae in singulis codicum generibus exstant, iam omnibus collectis, ea videamus, quae in binis aut ternis generibus exstant; et cum nullum, quod solis generibus *ab* et *d F* aut *ab* et *ek* aut *ek* et *i* commune sit, invenerim, primo loco unum afferō, quod in *ab* et *i* scriptum est. — § 180 Aeschines iudices orat atque

obsecrat, ut se servant neve tradant τῷ λογογράφῳ καὶ Σκίθῃ, hoc est Demostheni. Libri praeter *d e F k l q s Barb.* κακῶ ὄντι addunt, quod unus Benselerus retinuit. Sed orator, qui indices monet, ut caveant Demosthenem, eis vocibus eum denotat, quibus ipsis notio mali continetur. Nam logographi Atheniensibus odio erant, ut scholiasta vocem verbis οἷον φιλοδίκῳ καὶ κακοπράγμονι recte interpretetur, et Scythae, quamquam hoc loco etiam de stirpe Demosthenis cogitatur, servi publici erant, ad insectandos et capiendos maleficos empti, qui primum, quoniam servi, deinde, quod truculenti erant, Athenis male audiebant. Itaque a vocabulis λογογράφος et Σκίθης notio mali, quae cum eis tamquam coaluit, additamento κακῶ ὄντι, ut ita dicam, divellitur. Quare verba interpretandi causa apposita esse censeo.

Sequuntur duo additamenta generum *dF* et *ek*. — § 145 orator accurate exponit, quid inter famam et συκοφαντίαν, quam Graeci vocant, intersit: φήμη, inquit, μέν ἐστιν, ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγῃ τιν' ὡς γεγενημένην πράξιν· συκοφαντία δ' ἐστίν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἰς ἀνὴρ αἰτίαν ἐμβαλὼν ἐν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσαις πρὸς τε τὴν βουλὴν διαβάλλῃ τινά. Fama igitur, quae sua sponte nascitur, sycophantiae opponitur, quae fit, si quis quem apud populum aut senatum calumniatur. Nihil igitur alteri cum altera commune est, quod Aeschines ipse verbis dicit: φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ διαβολῇ, διαβολὴ δ' ἀδελφόν ἐστὶ καὶ συκοφαντία. Tamen libri *e k l s* et pr. *F* pergunt: καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν ὡς θεῶ, τῇ δὲ φήμῃ τῶν συκοφαντῶν ὡς κακοίρων δημοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα. Quin posterius τῇ φήμῃ delendum sit, non dubium est, nec minus certum est locum consulto corruptum esse, cum particula δὲ, quae in ceteris libris inter τῶν et συκοφαντῶν exstat, in his inter τῇ et φήμῃ interposita sit. Repetita autem est illa vox ab aliquo, qui genetivum τῶν συκοφαντῶν ex superiore dativo τῇ φήμῃ pendereopinatus est. — § 156 post verba πρὸς τοὺς νέους in libris *e h k l Flor.* et pr. *F* illud τῶν λόγων repetitum est, quod in superiore versu iam in archetypo additum fuisse supra (p. 16) vidimus. Tam absurdum mendum tantum negligentia nascitur. — Quamquam § 173 Aeschines et τριακοσίους Σκίθας ἐπιδράμεθα et τριακοσίους τοξότας Σκίθας ἐπιδράμεθα dicere τοξότας τριακοσίους Σκίθας, tamen omnes codices praeter *a e h l s* potuit, ut est in Andoc. or. III § 5; *Flor.* et pr. *F* τοξότας falso

addidisse apparet ex eo, quod scholia *Vat. Laur. Fgim* codicum nomen *Συῖσαι* voce *τοῖσαι* interpretantur; itaque aut ex Andocidis loco aut ex scholiis verbum in versum illatum est.

Sed antequam pergam, unum locum commemorare liceat, quem silentio praeterire nolim, cum in manu secunda codicis *F* aestimanda non parvi sit momenti. — § enim 163 Aeschines crimen Demosthenis, qui eum victoriam a Philippo de Phociis reportatam cum Macedonibus celebravisse in accusatione dixerat, propulsat, cum se, quod patria incolumi paeana cum ceteris concinuisset, dicit pie fecisse, non iniuste, quod eo in honore habuisset deum neque Athenienses ignominia affecisset. Pergit: *ἔπειτ' ἐγὼ μὲν διὰ ταῦτ' ἀνγλήγτός τις εἰμὶ ἄνθρωπος, σὺ δ' εὐσεβὴς ὁ τῶν συσπόνδων (i p: ὁμοσπόνδων) (καὶ συσσίτων* addiderunt *dipq Vat. Laur. Barb.* et sec. *F*) *κατήγορος*; Schultzius verba *καὶ συσσίτων* recepit, ut videtur, quod in Vaticano exstant; ceteri huius memoriae editores omiserunt, cum a plurimis codicibus absint. Sed cur ea falsa esse constet, non intelligo; itaque certe dici nequit secunda manus hoc loco aliquid non recte addidisse, atque ego quidem putaverim adiectivum ab iis, qui id idem ac *συσπόνδων* significare opinabantur, ex altera parte librorum sublatum esse.

Denique restat, ut de eis locis, ubi in ternis generibus idem additur, disseram. Sed tantum, quae generibus *ab* et *dF* et *i* communia sunt, inveniuntur, ut unum genus *ek* omiserit, quae cetera genera tria exhibent. — § 14 in codicibus praeter *e k l s* verba exstant: *γράφονται δ' οὗτοι παρανόμων τὸ ψήγισμα, Ἀνκῖνον ἐπὶ τὴν γραφὴν ἐπιγραφάμενοι καὶ τίμημ' ἐπέθηκαν (h: ἐπέθηκον) (ἐπέθηκον om. e k l s) ἑκατὸν τάλαντα*. Editores verbum *ἐπέθηκον* recte eiecerunt, cum actorum sit *τίμημα ἐπιγράφεσθαι*, iudicis *ἐπιθεῖναι*, ut primus Bremius monuit. Adscripsit aliquis, qui, unde verba *καὶ τίμημ' ἑκατὸν τάλαντα* penderent, non intellexit. — § 74 Aeschines dicit factiosos illos oratores de incolumitate rei publicae ne incepisse quidem loqui, sed iussisse Athenienses vestibulum arcis intueri et reminisci *τῆς ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Πέρσῃν ναυμαχίας καὶ τῶν τάφων καὶ (καὶ omnes praeter e k l s v) τῶν προγόνων καὶ τῶν τροπαίων*. Non dubium est, quin particula *καὶ* post *τῶν τάφων* delenda sit, ut *τῶν προγόνων* a genetivo *τῶν τάφων* pendeat, neque enim primum aequales Aeschinis, si pugnae Salaminiae et tropaeorum reminiscabantur, de maioribus non cogitare potuerunt, deinde quis

in enumeratione hoc ordine utitur: τῆς ναυμαχίας καὶ τῶν τροπαίων; itaque quispiam, qui structuram verborum non intellexit, particulam καὶ sciens interposuit.

Cum plura quam attuli additamenta, de quibus per sententiarum rationes dubitari nequeat, in oratione secunda non exstent, iam, quod pollicitus eram, absolvam, ut, utra manus codicis *F* praestet, quaeram. Ac primum quidem multi loci sunt, ubi sec. manus ea, quae prior falso omisit, adscripsit. Inspicias quaeso § 6: ὁ λόγος; § 7: δ'; § 13: δὲ ταῦτα τοῦ Κτησιφῶντος; § 49: ἡ (om. etiam *e k l s*); § 66: τοὺς; § 116: καὶ Πριηνέα (om. etiam *e k l s Laur.*); § 122: καὶ διερωτώμενος (καὶ solum om. *e k l s*); § 124: ἀποφαίνεσθαι μετὰ Καλλίστρατον τὸν Ἀφιδναῖον (om. etiam *k*); § 132: μελλόντων (om. etiam *e k l s*); § 148: εἰ (om. etiam *e k l*); § 156: καὶ κέχρηται (om. etiam *a e g h k l m s v*); § 157: ὅθ' ἡμᾶς; § 160: ἡ ποῖον νόμον λύσας (om. etiam *e k l*); § 176: μὴ (om. etiam *d h i*); § 181: ἵπο compositum cum participio μέινας (om. etiam *e k l s*); deinde sec. manus duobus locis: § 145 τῇ φήμῃ et § 156: τῶν λόγων, ut supra vidimus, quae prior addiderat, recte delevit. Tantum § 173 accusativum τοξότας falso mihi videtur addidisse. Itaque hoc uno loco excepto secunda manus priore melior est.

Quoniam, quae de secunda oratione proferenda erant, commentatus sum, reliquum est, ut de tertia disseram. Ac primo loco etiam in hac parte additamenta, quae omnibus codicibus communia sunt, colligam. — § 27 Aeschines de scito loquitur, quod Demosthenes de muris reficiendis fecerat et ἐπέταξεν (Demosthenes), inquit, ἐν τῷ ψηφίσματι ἐκάστη τῶν φυλῶν ἐλέσθαι τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τεῖχη καὶ ταμίας κτλ. Verba ἐπὶ τὰ τεῖχη Aeschinis esse nequeunt. Ea enim, si retinentur, necesse est cum verbo ἐλέσθαι coniungi, ita ut ἐπὶ τὰ τεῖχη munus significet, ad quod administrandum cives creantur. Sed hoc iam continetur verbis τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων, ut bis idem dicatur. Itaque additamentum est. Weidnerus autem, quamquam ad verba eiicienda satis propensus est, haec eo servare studet, ut pro ἐπὶ scribat περὶ. Sed et huic coniecturae et eis, quae codices tradiderunt, grammaticae leges repugnant, quibus fieri non potest, ut talis notio priori substantivo, articulo eius non repetito, addatur. Atque etiam ipse

vidit articulum τῶν post ἔργων insolenter omissum esse et prae-
misso exemplo Philoch. fr. 135: τὰ μὲν ἔργα τὰ περὶ τοὺς νεωσοί-
κους „nec vero“, inquit, „inde colligas necessarium esse: τῶν ἔργων
τῶν περὶ τὰ τεῖχη. cf. Stallb. ad Plat. Protag. 343 b p. 131 (ed. III),
Franke Demosth. Phil. I, 3, Maetzner Din. I, 79“. Sed neque in
his exemplis neque in eis, quae editores illis permulta adscripserunt,
substantivo adiungitur substantivum cum praepositione, sed tantum
genetivus. At, ut hoc addam, Kruegerus in arte grammatica § 50,
8, 15 locos contulit, ubi praepositio cum substantivo, nullo articulo
interposito, ad substantivum pertinet. Tamen ne id quidem hunc
locum τῶν ἔργων περὶ τὰ τεῖχη probat, quod in illis exemplis arti-
culus etiam ei substantivo abest, cui praepositio cum substantivo
coniunctum est. Itaque illud ἐπὶ τὰ τεῖχη aliquem apposuisse puto,
ut Aeschinem notione τῶν ἔργων maxime moenia intelligere doceret,
cum § 14 verba τεichoποιός, ἐπιστάτης τοῦ μεγίστου τῶν ἔργων legisset.
— § 47 de lege agitur, quae exteram coronam, nisi populus sciverit,
in theatro promulgari vetat, ἵνα κηρυττόμενος μεῖζο χάριν εἰδῇ τῶν
στεφανούντων (τῶν στεφάνων: *z* et *γρ.* *m* et sec. *η*) ὕμνῳ ἢ τοῖς
στεφανοῦσιν, ὅτι κηρῶσαι ἐπετρέψατε. Participiorum τῶν στεφα-
νούντων et ἢ τοῖς στεφανοῦσιν alterum alterum non ferre quis non
videt? Quare Reiskius et Schultzius deteriores libros sequuntur et
pro στεφανούντων scribunt στεφάνων. Sed quod pluralis στεφάνων,
ut Frankius Jahn. Annall. vol. 93 p. 605 recte monet, hoc loco
poni nullo modo potest, potius alterutrum participiorum inducamus
et, cum τῶν στεφανούντων difficilior quam ἢ τοῖς στεφανοῦσιν intel-
ligatur, aliquem hoc illi interpretandi causa adscripsisse pro certo
habeamus. — § 60 Aeschines de eis, quae Demosthenes inde a bello
cum Philippo de Amphipoli gesto usque ad pacem Philocratis gesserit,
loqui ita incipit: ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ
τὸν Δημοσθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα Φιλοκράτους περὶ
τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας (§ 61), καὶ ὑπερβολὴν δ' αἰσχύ-
νης κεκολακευκότα Φίλιππον καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις (codices
e k l: καὶ οὐκ ἀναμείναντα τοὺς πρέσβεις; *a*: καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου
πρέσβεις οὐ παραμείναντα; *n*: καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις οὐκ
ἀναμείναντα; ceteri: καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα),
αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλή-
νων ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν
δέξιν. Verba καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα

vel quae similia singuli libri exhibent corrupta esse sententiarum ratio demonstrat. Nam primum non Philippi sed Graecorum legatos a Demosthene non exspectatos esse Aeschinem dicere velle, cum ex aliis locis cognoscimus tum e verbis § 63: *ἔγραψε* (Demosthenes) *σπεύσασθαι τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ Φιλίππου καὶ τοῖς πρέσβεισιν* et ex verbis § 64: *Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην* *τὰ ψηφίσματα γράφοντας* *ὅπως μὴ περιμενεῖτε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτ' ἐκπέπομφοί τε παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον* et § 67: *ἵνα, φησὶν* (Demosthenes), *ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, βουλευσῇται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον, τοῖς οὕτω παροῦσι πρέσβεισι προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν κτλ.* Optime igitur primo obtutu codices *e k l* videntur exhibere: *καὶ οὐκ ἀναμείναντα τοὺς πρέσβεις*, Graecorum videlicet. Neque tamen ita scripserim, nam id, quod ea ipsa sententia subsequitur verbis: *αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην*, in genere *ek* ex arbitrio correctum esse perspicuum facit. Itaque verum iam H. Wolfius invenit, qui primus *καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις* coniecit, ita ut accusativus ad *κεκολακενκότα* pertineat. Demosthenem enim etiam legatos Philippi adulatum esse Aeschines § 76 narrat: *ἀλλὰ τότε μόνον καὶ πρῶτον πρέσβεις εἰς προεδρίαν ἐκάλεσε καὶ προσεφάλαι' ἔθηκε καὶ φοινικίδας περιπέτασε καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἤγειτο τοῖς πρέσβεισιν εἰς τὸ θέατρον* *καὶ ὅτ' ἀπήσαν, ἐμισθώσατ' αὐτοῖς τρία ζεύγη ὀρικὰ καὶ προὔτεμψεν εἰς Θήβας*. Ex his eisdem, quae modo disputavimus, apparet Taylorum, cum scriberet *καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις τοὺς δὲ ὑμετέρους πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα*, vera et falsa coniunxisse. Verba autem *οὐκ ἀναμείναντα* vel *παραμείναντα* quispiam, qui notionem *οὐ περιμένειν τοὺς πρέσβεις* legit (cf. §§ 58 et 64) et memoria tenuit, vocabulo *τοὺς πρέσβεις* in errorem inductus adscripsit. — Malam sane memoriam Atheniensium esse orator opinatus esset, si § 69 verba paullo ante (§ 68) dicta: *τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα, ut* in codicibus exstant, iteravisset. — § 130 orator exponit, quam bene civitas deorum praesidio custodita sit et exempli causa interitum mystarum affert his verbis usus: *οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἢ τῶν μυστῶν τελευτή;* Infinitivum *φυλάξασθαι*, quem abesse primus Baiterus maluit, Scheibius (Jahn. Annall. vol. 68 p. 157) et Hamakerus (Mnemosyn. vol. VIII p. 14) recte removerunt. Atque ille audivim, qui infinitivum subiecti loco esse et *τὸ* *σημεῖον* accu-

sativum, qui ab eo penderet, videtur putavisse — paullo enim obscurius dicitur, quod non modo sententia verbum non ferret, sed etiam id, quod appositum esset, in nominativo exstaret. Hamakerus autem, qui τὸ σημεῖον subiectum esse et infinitivum ad adiectivum ἱκανὸν spectaret censeret, eum removit, quod ridiculum esset, quasi malum omen ipsum posset cavere, cum tantum alios moneret, ut caverent. Quocunque igitur modo verba coniungimus, infinitivus φυλάσθαι reiiciendus est, quem aliquis, qui verba mente parum percepit, e superiore versu desumpsit. — § 252 de Leocrate, quem Lycurgus accusaverat, Aeschines dicit: εἰ δὲ μία μόνον μετέπεσεν ὑπερώριστ' ἂν ᾗ ἀπέθανεν. Locum corruptum esse Schaeferus in Demosth. vit. libr. V cap. VII p. 201 demonstrat. Quisquis enim in tali causa, qualis Leocratis fuit, capitis damnabatur, extra Atticam sepeliebatur, ut hoc loco notione ἀποθανεῖν notio ὑπερορῖζειν iam contineatur neque altera sine altera cogitari possit. Nec minus falsum est, quod Harpocratio, quem Benselerus sequitur, tradidit: καὶ ἀπέθανεν, cum ei, qui morte multati erant, necarentur, priusquam extra fines portabantur. Itaque verbum ἀποθανεῖν ab aliquo, qui ὑπερορῖζειν interpretari voluit, appositum est et in verba casu irrepsit. — § 257 Solonem fuisse legimus τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον καὶ νομοθέτην ἀγαθόν. Hamakerus (Mnemosyn. vol. VII p. 452) et Schultzius (praefat. p. XIII) et ἄνδρα φιλόσοφον et καὶ νομοθέτην ἀγαθόν tollenda esse putant; atque hoc quidem: καὶ νομοθέτην ἀγαθόν et ipse abesse velim, quod idem est atque τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν. Sed cur ἄνδρα φιλόσοφον deleatur, causam non video, neque enim quod Hamakerus sentit, philosophiam a viro in causis et in re publica versato alienam esse probo; immo idem ille Solon, cum, ut bellum Cirrhaeis et Cragalidis inferrent, Amphictyonibus suaderet, cum igitur in re publica versaretur, § 108 περὶ πόλιν καὶ φιλοσοφίαν διατετριφώς nominatur. Ac ne id quidem Schultzius recte censuisse mihi videtur, additamentum ex § 108 sumptum esse, nam si quis de eo loco cogitavisset, certe etiam ποιητὴν adscripsisset; sed alicui vocem νομοθέτης, quam cum nomine Solonis sexcenties iungi vidit, etiam hoc loco ponere in mentem venisse putaverim.

Plures spurios locos archetypi ex hac oratione conferre non ausim, ne, quae dubia sunt, tractem; itaque transeo ad additamenta singulorum codicum generum, quae in hac oratione, cum codice i

ea non contineatur, tantum tria sunt. Ac primum quidem, quae in genere *dF* tollenda sint, quaeramus. — § 67 libris *c d F h q Barb.* haec tradita sunt: *ἵνα, φησὶν, εἰν ἥδη παρῶσιν οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, βουλευσῇται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον πρέσβεων.* Sed populus Atheniensium non de legatis Philippi deliberaturus erat, sed de eis, quae legati Philippi nunciarent. Certe, si illud Aeschines dicere voluisset, *περὶ αὐτῶν* dixisset; substantivum *πρέσβεων* igitur delendum est. Mendum autem negligentia videtur factum esse, cum librarius paullo ante *οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις* legisset. — § 206 in codicibus *c d F Barb.* inter verba *ὑπὲρ τῆς πόλεως* et *περὶ τῆς τάξεως* particula *καὶ* interposita est, cum librarius sententiam negligeret et tales duas eiusdem generis notiones grammaticas particula copulativa coniungendas esse putaret. Neque enim pro patria et de dicendi ordine ut pugnent cum Demosthene, orator iudicibus suadet, sed ut patriam defendant eo, quod de dicendi ordine pugnent. Talis particula, qua structura verborum corrigatur, certe nunquam in margine apposita est, sed verbis enunciati, quod corruptum videbatur, ipsis intexebatur. — De eadem causa librarius, quod structuram verborum corrigere voluit, § 207 adverbio *ἔξω*, quod codices exhibent, *τῆς πόλεως* adiecit, nulla nexus sententiarum ratione habita; quid enim est *τοῖς ἔξω τῆς πόλεως περιεστηκόσι λοιδορήσεται*, cum de eis sermo sit, qui extra cancellos stant? Legerat is, qui locum corruptit, in priore § *ἔξω τοῦ παρανόμου*, quare neque hoc loco adverbium *ἔξω* solum exstare posse opinatus est et usitatissimam notionem *τῆς πόλεως* adscripsit, similiter atque in or. I § 8, ut supra (p. 3) vidimus, in archetypo factum est. — De voce *ῥήτωρ* § 139 addita infra, ubi de genere *dF* et *ek* loquar, disseram.

Sequuntur additamenta generis *ab*. — In fine verborum § 153: *νομίσας ὁρᾷν προϊόντα τὸν κήρυκα καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάβησιν μέλλουσαν γίνεσθαι* exstat *ἀπαγορεύοι* in codice *a* (Taylorus legit *ἀναγορεύοντα*). Videtur id casu in verba irrepsisse e margine, ubi aliquis *ἀναγορεύουσιν* ad *ἀνάβησιν* adscripserat. — § 183 in codicibus *a g m n Laur.* verba tradita sunt: *οἱ πολὺν πόνον ὑπομείναντες χρόνον καὶ μεγάλους κινδύνους ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων.* Accusativus *χρόνον* nullo modo defendi potest et, quod structuram verborum turbat, casu eum in verba irrepsisse putandum est. Sed vocem non a librario generis *ab* appositam

esse, sed a priori, ex genere *dF* cognoscimus, quod *πόνον* omisit et *χρόνον* recepit.

Accedunt spurii loci generis *ek*. — § 56 Aeschines, si sequimur libros *e k l*, ἀποκρινοῦμαι, inquit, ἐναντίον σοι τῶν δικαστῶν, Δημόσθενες, καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεστᾶσι, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοις ἐπιμελὲς γέγονεν ἐπακούειν τῆςδε τῆς κρίσεως. Atque dici non posse καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεστᾶσι, cum verba καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοις κτλ. subsequantur, patet. In ceteris autem libris pro καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων legitur καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν. Itaque in archetypo verisimile est ita

ἄλλων

scriptum fuisse: καὶ τῶν πολιτῶν, cum pronomen ἄλλων errore omissum adderetur. Deinde vox in *dF* et *ab* ita ut legebatur in versum recepta est, librarius autem generis *ek* consulto scilicet καὶ τῶν adiecit. At Weidnerus cur dicat quidem etiam ἄλλων spurium esse, certum est, neque enim concedere vult *ek* solum corruptum esse, sed cur pronomen delendum sit, neque ego intelligo neque ille ostendit. — § 75 orator acta publica verbis effert: καλὸν ἢ τῶν δημοσίων γραμμάτων φυλακή· ἀκίνητον γάρ ἐστι καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ. Libri *e k l* inter τοῖς et αὐτομολοῦσιν interpositum habent ἀντιμεταβαλλομένοις, quod participium, si Aeschines ita dixisset, idem significaret atque αὐτομολοῦσιν, quod sequitur. Quare in archetypo generis *ek* id interpretandi causa adscriptum fuisse sumo, ita tamen ut ἀντι μεταβαλλομένοις legeretur, quod scholio: οἶονεὶ μεταβάλλουσιν ἐαυτοῖς indicatur. — § 124 codices *e h l* ad ἐν βῆτῳ χρόνῳ articulum τῷ falso addiderunt, cum de hoc tempore Aeschines antea nihil dixerit. Mendum errore librarii factum videtur. — Incredibili vero negligentia in libris *h k l* § 259 post verba τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον eadem verba, non respecto sententiarum nexu, repetita sunt, quae paullo ante exstant: ἐπιδημήσαντ' εἰς τὴν πόλιν πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων. Repetitis verbis τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον librarium in errorem inductum esse manifestum est.

Porro quaeramus, quae additamenta binis codicum generibus communia sint. Atque *dF* et *ab* generum inveni haec: — § 11 codices *a c d F g h m n z Vat. Laur. Barb. Abb. Flor.* exhibent verba εἰ δὴ τις ἐστὶ μέτριος ἐπὶ τῶν τὰ παράνομα γραφόντων; ceteri praepositionem ἐπὶ, quae in sententiam non quadrat, omittunt. Tale

mendum nisi casu in verba irrepere non posse, C. Scheibius (Jahn Annall. vol. 68 p. 153) recte monuit; sed ob hanc causam pro *ἐστὶ μέτριος* scribere *μέτριος ἐστὶ* contra fidem omnium codicum audacius est. Nonne enim ex aliquo glossemate praepositio superesse potest? — Re vera Demosthenem rationibus referendis obnoxium fuisse, cum Ctesiphon scitum illud rogaret, Aeschines § 24 ex tabulis publicis edocere conatur. Quare καὶ μοι, inquit, ἀνάγνωθι, ἐπὶ τίνος ἄρχοντος καὶ ποίου μηνὸς καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐχειροτονήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῷ Θεωρικῷ. In omnibus libris praeter *e l k Laur.* addita sunt verba: *ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραψεν αὐτὸν στεφανοῦν ἀναγίνωσκε (cd Fh Barb. ἀναγινώσκετε).* Id additamentum ineptum esse nemo non videt. Neque enim Aeschines demonstrare vult Demosthenem eodem tempore, quo Ctesiphon ad populum tulisset, ut eum coronaret, munere functum esse, sed nondum rationes rettulisse, ut e verbis cognoscere licet: *ὅτι δ' ὄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ' οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἀρχὴν, ἀρχὼν δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδετέρας δὲ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ' εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν.* Atque hoc optime demonstrari potuit, si tempus definiebatur, quo Demosthenes creatus erat, quoniam tempus unius cuiusque muneris, quamdiu esset sustinendum, constitutum erat et intra triginta dies, postquam eo abdicatum erat, rationes reposcebantur. Ergo verba *ὅτι* *γινώσκετε* sunt glossema, quod etiam codice *k* indicatur, qui ea in margine et pro imperativo *ἀναγίνωσκε* indicativum *ἀναγινώσκεται* exhibet. Genus vero *ab* indicativum *ἀναγινώσκεται*, qui erat in archetypo, mutavit in *ἀναγίνωσκε*, contra genus *df* nihil mutavit, nisi quod errore scribendi *e* pro *ai* posuit. — § 62 omnes libri praeter *e k l* post verba: *ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης* addiderunt: *καὶ συμμαχίας.* Sed Philocrates ad populum tulit, ut Philippo tantum de pace legatos mittendi copia daretur; illud autem *καὶ περὶ συμμαχίας* Demosthenes in suo scito adiecit, ut verbis demonstratur primum § 68: *ἐνταῦθ' ἕτερον ψήφισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς βουλευσασθαι;* deinde §§ 64—65: *ἐπράττετο γὰρ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην πρῶτον μὲν ὅπως ἰδίᾳ ποιήσῃτε τὴν εἰρήνην, δεῦτερον δ' ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον.* Deni-

ie in or. II § 13 de eodem Philocratis scito legitur: *δίδωσι ψή-
σμα Φιλοκρατῆς ἐξείναι Φιλίππου δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις
ἵμπειν ὑπὲρ εἰρήνης*. Benselerus autem, qui generibus *ab* et *dF*
mis fudit, simili modo, quo or. II § 13 *κήρυκας* defendit, ad hunc
um or. III § 62: Doch ist, inquit, der Ausdruck des Aeschines
er ein allgemeiner über jenen Antrag des Philocrates für: es solle
n gestattet sein, Friedensunterhandlungen anzuknüpfen, aus denen
nn auch das Bündniss hervorging. Sed quis putet Aeschinem,
i exponit, quae scita Philocrates fecerit, quae Demosthenes, cum
monstrare velit Demosthenem plura tulisse quam Philocratem —
nferas enim verba §§ 60—61: *ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς
καταλαμβάνῃ τὸν Δημοσθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα Φιλο-
άτους περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας.....
ἴσσομαι ὑμῶν κτλ.* — quis igitur putet Aeschinem hoc ipso loco
tiones pacis et foederis, quae in hac re prorsus discernendae sunt,
i confudisse? Itaque non dubito, quin verba ex § 61 huc trans-
ta sint. — § 209 post verba *ὁ δὲ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ποῖ κατα-
γῇ, Δημοσθένες*; codices *a c d F g m n z Barb. Flor.* pergunt
πρὸς ποίαν συμμαχὼν παρασκευήν; πρὸς ποῖα χρήματα; Particula
tollenda est, nam verbis *πρὸς ποίαν.....χρήματα* non aliae
aestiones continentur quam prior est, sed eae, quae priorem ex-
icent. Orta autem ea est littera *II* praepositionis *πρὸς* duplicata.
quis enim consilio particulam addidisset, idem etiam aliis huius
locis facile fecisset.

Transeamus ad colligenda generum *dF* et *ek* additamenta. —
19 articulus *τοὺς* ante *τὰς παιρῶας οὐσίας ἀνηλοκότας*
codicibus *e F h k l q Barb.* non recte adscriptus est. Nam
s verbis eidem significantur, qui supra accusativo *τοὺς τριηράρχους*
dicantur, ut participium praedicative dictum sit neque articulum
bi adiungat. — § 138 ad nomen *Θρασύβουλος* in omnibus codicibus
aeter *a g m n z Vat. Laur. Flor.* additum est *οὗτος στρα-
γγός* et paullo infra § 139 post *ἰδίων* in eisdem *ἐξίτωρ καὶ
ἰτος*. Haec scholia esse tam perspicuum est, ut documenta afferre
n opus sit. Nec minus certum est primum, ut simile aliquid ge-
ris *dF* hoc loco commemorem, vocem eiusdem § 139 *ἐξίτωρ* ante
ὑδρανδρος in codicibus *c d F q* spuriam esse, deinde in omnibus
dicibus *δημαγωγός* ante *Ἀριστοφῶν*. Haec autem omnia a mar-
ne, ubi in nonnullis libris exstant, negligentia in verba illata

sunt, non consilio. — § 167 Aeschines Demostheni, qui se Lacedaemonios et Thessalos et Perrhaebos sollicitavisse dixerat, si codices *a b* sequimur, respondet: σὺ γὰρ ἂν κόμην ἀποστήσεις; κτλ. Sed in *dF* et *ek* aliquid vario modo additum est. Codices enim *e h k* pro σὺ γὰρ exhibent: σὺ Θετταλοὺς ἀφιστάναι οὐ γὰρ, codices *l Laur.*: σὺ Θεσσαλοὺς ἀφιστάναι σὺ γὰρ, codices *Fq Barb.*: σὺ Θετταλοὺς ἀποστήσεις, cod. *d*: σὺ Θετταλοὺς ἀφιστήσεις. Atque haec verba recipi nequaquam posse manifestum est. Nam si orator ante σὺ γὰρ ἂν κόμην ἀποστήσεις; verba Demosthenis ironice repetiisset, non modo nomen Thessalorum repetere, sed etiam Lacedaemonios et Perrhaebos addere debuit. Videmus autem librarium cod. *F* verba ita, ut invenit, in versum recepisse; voluit enim is, qui ea addidit, dicere oratorem quaestione: σὺ γὰρ ἂν κόμην ἀποστήσεις; eodem modo sententiam Demosthenis negare, ac si nominibus gentium repetitis quaereret: σὺ γὰρ ἂν τὰ Λακωνικὰ καὶ Θετταλοὺς καὶ Περγαιβὸς ἀποστήσεις. Ac ne in *d* quidem librarius quidquam mutavit, nisi quod infinitivo post verba Θετταλοὺς καὶ Περγαιβὸς posito in errorem inductus eundem infinitivum post alterum Θετταλοὺς scribere incepit, deinde vero in optativum flexit: ἀφιστ-ήσεις. Neque enim id, quod vir quidam doctissimus suspicatus est, in archetypo libri *d* eadem verba quae in genere *ek* scripta fuisse et librarium syllabas -άναι; οὐ γὰρ ἂν κόμην ἀποστ-ansiluisse verisimile mihi videtur, quod verba ἂν κόμην ἀποστή-σεις et ea sine particulis οὐ γὰρ sequuntur. Contra librarius gen. *ek* verba σὶ Θετταλοὺς ἀποστήσεις, σὺ γὰρ ἂν κόμην ἀποστήσεις primum, quod frigidiora erant, deinde, quod particula ἂν deerat, correxit, cum σὺ Θετταλοὺς ἀφιστάναι; οὐ γὰρ κτλ. scripsit. — § 222 post verba περὶ τῶν τριακοσίων in codicibus *c d e F k l Barb. Flor.* appositum est νεῶν. Sed Demosthenem de trecentis illis opulentissimis legem tulisse, non de navibus trecentis Frankius (Actt. societ. graec. vol. II p. 26) et Sauppium (Epist. crit. ad God. Herm. p. 129 sq.) tam accurate exposuerunt, ut non habeam, quod addam. Itaque vocem nescio quis adscripsit, qui, cum in hac § de navibus agi videret, etiam numero τριακοσίων naves significari putaverit.

Restat, ut de additamentis, quae generibus *ab* et *ek* communia sunt, disputemus. — § 195 orator de accusatione Thrasybuli loquitur, quae verba in codicibus praeter *d F q Barb.* ita tradita sunt: Ἀρχὺνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν

Ἰσχυριᾷ στεφανοῦν ἓνα τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς, καὶ εἰλε κτλ. Verbum στεφανοῦν in libris *d F q Barb.* omissum est; ita enim, quae Schultzius de libro *F* dicit, intelligo, qui affert: „ἓνα *d q Barb.* et prior *F* (στεφανοῦν est glōssa in *F*)“, ut sec. *F* in margine verbum posuisse videatur neque ea, quae tradita erant, corrupisse. Atque illud στεφανοῦν recte abesse Sauppius Ep. crit. p. 128 sq. docuit, cum Thrasybulus ab Archino non, quod ad populum tulisset, ut quemquam coronaret, sed quod aliquid ἀπροβούλευτον, quod Athenienses vocant, rogavisset, accusatus esset. Ac ne hoc quidem non assentior, infinitivum a quopiam adscriptum esse, unde penderet accusativus ἓνα, cum hanc vocem de Thrasybulo ipso esse intelligendam nesciret. — In fine § 204 in omnibus libris praeter *c d F q Barb.* post verba τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων exstat λέγω, quod Bremius, Frankius, Weidnerus retinent, editores Turicenses et Schultzius delent. Sed, cum orator § 203 et § 204, quo ordine dixerit, paucis verbis comprehendat, si perspicere volumus, num λέγω in tempore praesenti recte dictum sit, verba harum §§ cum ordine, quo per hanc orationem Aeschines locutus est, comparare debemus. Ac primum quidem dicit § 203: ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἐπέδειξα ἀπαγορεύοντας μὴ στεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους, ἔπειτα τὸν ῥήτορ' ἐξήλεγξα γράψαντα Δημοσθένην ὄντα στεφανοῦν οὐδὲν προβαλλόμενον, οὐδὲ προσεγγράψαντα „ἐπειδὴ δὴ τὰς εὐθύνας“ ἀλλὰ παντελῶς καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς ταῦτα προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιώ καὶ ὑμᾶς διαμνημονεύειν. Haec omnia exstant §§ 9—31. Deinde sequuntur verba: δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαβρόχην ἀπείρῃται τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τὴν γραφὴν οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναβρόχης καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάβρόχην γίνεσθαι, οὐδ' ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τραγῳδῶν εἰσεῖναι. De his rebus §§ 32—48 agitur. Tum Aeschines: ταῦτα, inquit, δ' εἰπὼν μικρὰ μὲν περὶ τῶν ἰδίων εἶπον, quod fecit §§ 51—53. Pergit denique: τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων (λέγω), quae pars §§ 54—167 continetur. Atque Bremius verbum λέγω defendit, quod orator ex eo argumento paullo ante digressus sit. Sed inde a § 168 usque ad § 176 de eis agit, quae adversarii contradicturi sint. Deinde §§ 177—215 praemonet iudices,

ut caveant, atque hortatur. Tum usque ad § 229, quo modo se ipsum oppugnaturum sint, affert. Denique usque ad finem exponit nullam esse causam, cur Ctesiphon liberetur, neque enim adiutam a Demosthene esse patriam, sed proditam. Quo igitur iure ea esse digressio dici potest, cum Aeschines ad scelera publica nunquam redeat? Itaque verba τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων ad praeteritum tempus pertinent et λέγω inducendum est. Valde autem, ut hoc unum addam, defendendi via a Weidnero inita mihi displicet, qui „Praesens autem“, inquit, „tempus maxime adcommodatum est, quod orator in hac extrema parte accusationis vix-dum absoluta quodammodo (!) etiam nunc versari videtur“. Immo apposuit verbum, qui similiter lapsus atque editores illi etiam in his §§ Aeschinem de sceleribus publicis Demosthenis agere putavit.

Postremo huius partis loco superest, ut quaeratur, quae ratio inter priorem et alteram manum codicis *F* intercedat. Ac primum quidem, quae prior manus omisit et secunda recte addidit, sunt haec: § 10: οἱ (om. *m n z* et pr. *F*); § 21: τὰς (om. pr. *F*); § 77: ἀπολέσας (om. *a h* et pr. *F*); § 78: τὰ (om. pr. *F*); § 81: τῶν φίλων (om. pr. *F*); § 86: χάριτας, ἀλλ' ἐπειδὴ διέβητε (om. pr. *F* et pr. *Laur.*); § 89: διαλιπών (om. pr. *F*); § 95: γὰρ (om. pr. *F*); § 101: φησὶ (om. *a* et pr. *F*); § 110: καὶ (om. pr. *F*). Huc accedit locus, ubi secunda manus additamentum prioris delevit. § enim 81 prior manus codicis *F* cum cod. *h*, quod neque constructio neque sententia intellecta est, inter πονηρός et πιστός particulam καὶ interposuit, secunda manus sustulit. Ipsa autem secunda manus nihil addidit falsi, nisi quod § 195, ut supra vidimus, verbum στεφανοῦν in margine videtur adscripsisse. Ac ne cui, quod ultra § 110 solam § 195 attuli, mirum sit, inde ab illa § secundam manum perraro aliquid mutasse neque quidquam verbis addidisse aut ex eis sustulisse scito.

Haec in libris orationum Aeschinis spuria inesse mihi persuasum est; pauca sane, si comparo cum eis, quae homines docti huius aetatis eiici fere iubent. Sed in hac re, maxime si quid de auctoritate codicum ex eis concludere volumus, cavendum est, ut tantum, quae retineri nequeunt, tollamus neve quidquam, ut saepe recentiores critici faciunt, hac una de causa, quod salva sententia abici possit, deleamus.

His igitur expeditis ad alteram quaestionis partem transeo, qua classes additamentorum, quoad fieri possit, constituuntur. Atque in hac re nequidquam laboraveris, nisi cognoscere poteris, quo modo ei, qui singulos libros tradiderunt, in addendo versati sint, cum hac sola ratione auctoritas codicum ex additamentis ponderari possit. Quare non intelligo, quem ad finem Schultzius (praefat. p. XII) genera additamentorum enumeret, cum singulorum codicum rationem non habeat. Si quis enim ex additamentis cognoscere voluerit, quatenus codice aliquo fidere possimus, ei ante omnia quaerendum erit, utrum is, qui eum exaravit, verba scriptoris ut invenit ita describere an ex ingenio mutare voluerit, quoniam liber eius, qui sciens verba mutavit, minoris est pretii. Quare in classibus constituendis inde proficiscendum videtur, ut quaeratur, primum quatenam additamenta mera negligentia in verba illata sint, deinde quatenam consilio. Sed quamquam non superest alia ratio tamen haec distributio non omnia additamenta complectitur, quia non pauca sunt, de quibus, utri classi rectius attribuantur, dubitetur. — Neque Madvigius in libro adversariorum criticorum aliam rationem commendat, sed ex additamentis, quae dubia sunt, iusto plura consilio cum verbis coniuncta esse opinatus non satis ab erroribus sibi cavit. Conferas quaeso interpolationes, quae vol. I p. 82—92 verbis scriptoris data opera adiectae esse ei videntur. Exempli gratia duos locos ex illa disputatione affero. — Pag. 84 locum e Platonis rei public. I p. 363 A sumit, ubi sic scribitur: *ἵνα δοκοῦντι δίκαιον εἶναι γίγνηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσαπερ Γλαύκων διῆλθεν ἄρτι ἀπὸ τοῦ εὐδοκίμεῖν ὄντα τῷ ἀδίκῳ*. In omnibus codicibus pro *τῷ ἀδίκῳ* exstat *τῷ δίκαιῳ*. „Id“, Madvigius inquit, „non corrigendum violenter erat, sed tollendum“. Quocunque modo hoc se habet, certe, si *τῷ δίκαιῳ* additamentum est, non constat id consulto cum verbis Platonis coniunctum esse; nonne enim ab aliquo homine in margine adscriptum vel superscriptum fuisse et inde in verba irrepsisse potest, ut Aeschin. or. I § 138 *κακῶν καὶ ἀγαθῶν* genus *ab* in versu, codex autem *q* in margine exhibet, aut ut or. III § 195 verbum *στεφανοῦν* exstat in margine cod. *F*, in ceteris autem codicibus in verba oratoris receptum est, quod ex eadem causa, ac supra *τῷ δίκαιῳ*, quod aliquid deesse videbatur, appositum et optime ad structuram aptatum est. Atque idem de participio *δοκούσης* dicendum est, quod Madvigius (p. 88) in Plutarch. vit. Pyrrhi c. 22

post verba *Ἀβὺν ἐγγὺς εἶναι* delet. Cum igitur, si quid structuræ accomodatum est, id consilio cum verbis coniunctum esse non temere censere debeamus, priusquam genera additamentorum singulis classibus attribuantur, indicia conquirantur, quibus certum aut certe verisimillimum est, utri classi singula additamenta adnumeranda sint.

Ac dubitari nequit, quin loci additamentis non consulto corrupti sint:

I: si primo obtutu mendum errore scribendi factum esse liquet.

II: si id, quod additum est, quo pertineat, nullo modo intelligitur, aut si eo structura turbatur.

III: si voce apposita alia vox declaratur aut corrigitur. Neque enim quisquam interpretationem sciens in verba quasi infercit, ut tautologia fiat.

IV: si eadem spuria vox in aliis codicibus inter verba invenitur, in aliis super versum aut in margine; — cum, quod super versum aut in margine exstat, facile in verba scriptoris irrepit, cogitari autem nequeat quidquam e verbis alio transferri.

V: si qua notio in enunciato, quia deesse videbatur, addita iterum in margine eiusdem libri exstat, ut scholii locum teneat. Neque enim quisquam, si additamentum prius affuisset, scholium, quo idem dicitur, adscripsisset; sin autem scholium prius aderat, cui eandem notionem in versum insinuare in mentem venit?

Postremo ea additamenta priori classitribuerim, quibus notio continetur non absona illa quidem ab instituta loci totius sententia, sed quae aliis ex causis ferri nequeat neque, cur cuiquam deesse visa sit, facilem habeat explicatum. Talia enim additamenta, cum iusta corrigendi causa non appareat, non Aeschinis verborum restituendorum causa adscripta esse patet, sed aut a margine in verba irrepsisse aut sola voluptate fallendi ab aliquo inter verba interposita esse. Quamquam hoc alterum factum esse cave suspiceris, nisi argumento probare possis. Nam ut saepe libri ab hominibus posterioribus priorum scriptoribus aetatum supponuntur, ita admodum raro singuli loci, si minus in poematis at in oratione, tam fraudulento modo corrumpuntur, ut hanc fallendi libidinem existimare debeamus procul afuisse, nisi alia argumenta rem confirment.

ze
e
s
Talia igitur additamenta negligentia cum verbis coniuncta esse
putabimus. www.libtool.com.cn

Contra librarium studio emendandi et consilio verba
scriptorum falso additamento inquinavisse censeo:

I: si, quod structuram primo obtutu non perspexit,
quantocius particulam aliquam ingessit idque loco in-
tellectu tam facili, ut, si codicem caute tractare voluisset,
talem vocolam aut super versum vel in margine adscribere
solitus esset aut omnino non adscripsisset.

II: si id, quod interpretandi causa superscriptum vel
in margine adscriptum erat, particula adhibita cum verbis
oratoris coniunxit.

III: si verba spuria non uno loco interposuit, sed
pluribus quasi intexuit, aut si ob ea scriptoris verba
mutavit.

Ubique autem nullum horum indiciorum invenitur, dubium
est, utrum additamentum negligentia an consilio in verba scriptoris
illatum sit.

Haec igitur indicia spectantes iam eos locos colligamus, qui
negligentia corrupti sunt, ita tamen ut menda, in quae librarii
facilius inciderunt, antecedant eis, quae difficilius fiunt. Nam ex
hac norma libri in hac re aestimandi sunt. Alia ratione infra in
colligendis additamentis consilio factis utemur, ubi quaerendum est,
quibusnam maior, quibus minor vis verbis scriptoris illata sit. —
Atque facillime aliquid bis ponitur dittographia, quod primum fit,
si litterae duplicantur, ut or. III § 209 in codicibus *a c d F g m
n q z Barb. Flor.* ex littera duplicata *II* praepositionis *πρὸς* par-
ticula *ἡ* orta est; deinde si verba modo scripta paullo infra repe-
tuntur, maxime cum aliqua vox a scriptore ipso repetita librarium
in errorem inducit. Conferas or. III § 259, ubi librarius codicum
h k l, cum in antecedenti § verba *ἐπιδημήσαντ' εἰς τὴν πόλιν πρό-
ξενον ὄντα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων* illud *τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον* se-
quantur, eadem post idem repetivit. Nulla autem voce fallente, sed
oculis aberrantibus repetita sunt or. II § 156 *τῶν λόγων* post *τοῖς
νέους* in libris *e h k l Flor.* et pr. *F*, et or. I § 127 *λόγον* in
omnibus libris; in genere autem *ab* etiam articulus appositus est.
Quamquam non ubique forma repetitae vocis mansit immutata, ut
or. III § 67 additamentum codicum *c d F h q Barb. πρέσβειον*

docet, quod ex superiore nominativo *πρέσβεις* ortum est. Rarius accidit, ut oculis aberrantibus etiam ex eis, quae sequuntur, verba petantur. Affero ex or. I § 75 *τί χρῆ λέγειν*; etiam hoc loco in genere *ab*, quod verba *τί χρῆ λέγειν*, *Τίμαρχε, τί ἂν εἴποις*..... *τί χρῆ λέγειν* horridiora videbantur, *τί δεῖ λέγειν ἢ τί σὺ ἂν εἴποις* scriptum est. Nec minus facile quam dittographia usitatae voculae in verba influunt consuetudine usus, ut or. III § 127 articulus *τῷ* inter *ἐν* et *ξητῷ χρόνῳ* in codicibus *e h l* et § 19 *τοὺς* ante *τὰς πατρῶας οὐσίας*..... *ἀνηλωκότας* in codicibus *e F h kl q Barb.* et or. I § 127 *καὶ* ante *ἄψευδής* in *dF* atque eadem particula in eodem genere or. I § 74 ante *τὸν εἰσεληλυθότ' ὅστις ἦν*. Denique etiam id, quod falsum est et superscripto vel adscripto verbo emendatum, facillime retineri or. II § 178 verbis generis *ab τῶν ὄλων λόγων* ostenditur, cum, ut supra vidimus, falsum *ὄλων* substantivo *λόγων* correctum sit. — Minus facile e margine additamenta, cum librarii ea vera scriptoris verba esse putent, in verba errore irrepunt; sed etiam in hoc genere discrimina facienda sunt. Ac levissimum mendum horum est, si additamentum speciem veri habet, ut nihil offensionis primo obtutu aut in structura esse videatur aut in sententia. Conferas or. III § 138, ubi nomini *Θρασύβουλος* libri praeter *a g m n z* addiderunt *οὗτος στρατηγός*. Quod *Vat.* ea in margine exhibet, ostendit, ut supra vidimus, ea non consilio in versum illata esse. Atque idem de additamentis proximae § dicendum est, ubi primum eidem libri verba *ῥήτωρ καὶ οὗτος* post *ἡδίων* exhibent, librarii autem *Vat.* et *Laur.* in margine adscripserunt, deinde *δημαγωγός* et *ῥήτωρ* exstant, hoc ante *Πύρρον* in codicibus *c d F q*, scholiis *Vat.* et *Laur.* *ῥήτωρ καὶ οὗτος* exhibentibus, illud in omnibus codicibus, in *Vat.* et *Laur.* scholio *δημαγωγός διάσημος* adscripto. Accedunt or. II, § 180. verba *κακῷ ὄντι* dativis *τῷ λογογράφῳ καὶ Σκύθῃ* in genere *ab* et *i* apposita; ea enim negligentia e scholio in versum influxisse indicat simile scholion voci *λογογράφῳ* in eisdem generibus codicum adscriptum: *οἶον φιλοδίκῳ καὶ κακοπράγματι* (cf. quae de indiciis supra dixi). Atque eodem modo se res habet de additamento or. II § 173: *τοξότας*, quod in codicibus praeter *a e h l s Flor.* et pr. *F* invenitur, cum in compluribus eorundem codicum scholiis legatur: *Σκύθας δὲ οἰοεὶ τοξότας*, et or. III § 165 de verbo *στεφανοῦν*, quod cod. *F* in margine exhibet, ceteri in versu, et or. I § 138 de verbis

ακῶν καὶ ἀγαθῶν, quae codices praeter *d F t Barb. Abb.* in versu posuerunt, *q* autem in margine. Speciem veri etiam or. III § 252 illud ἡ ἀπέθανεν omnium codicum habet, quo aliquis antecedens ἐπερώριστ' ἂν interpretatus est. Sed interdum additamenta inveniuntur, quae, cum in eis per se non offendatur neque in margine indicium corruptionis exstet neque tamen, si absunt, ab ullo quidquam desiderari possit, nisi casu alicunde in verba irrepserunt, sola libidine fallendi adiecta sunt. Quod cum putare non oporteat, nisi certa argumenta adsunt, maxime cum pauca horum exemplorum exstant, talia additamenta eis, quae casu in verba inciderunt, adnumeraverim. Sunt autem in Aeschinis orationibus haec: or. III § 69: τῇ ὁδόῃ ἐπὶ δέκα in omnibus libris, or. I, § 143 in genere *ab*: ἦν γὰρ ὁπούντιος, or. I in fine § 196 illa verba generis *dF*: εἰ οὖν βουλήσεσθε τοὺς παρανομοῦντας ἐξετάζειν. Nec minus denique verisimile est or. I § 33 in genere *ab* verba γὰρ νόμον ἐθήκατε καινὸν negligentia in versum irrepserunt, neque enim quisquam interpretationem grammaticam sciens verbis scriptoris inculcat. — Paullo vero gravius est mendum, si, quamquam in structura non offenditur, tamen sententia additamenti inepta esse statim cognoscitur, ut or. II § 104, ubi verba ἐν τῷ ψηγίσματι in omnibus codicibus post παρηγίας in versum irrepserunt, et § 112, ubi in codice *i* structura verborum σπογγῆς οἶμαι τὸν ἔπαινον ὑπολαμβάνων τοῦτον εἶναι per se non falsa est, sed verbum οἶμαι tollendum esse nemo non videt. Hoc loco etiam verba or. III § 24 commemoranda sunt: ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραψεν αὐτὸν στεγανοῦν ἀναγινώσκειται (ita enim in scholio scriptum fuisse ex codice *k* cognoscimus, qui ea ita in margine posuit), quae librarius generis *dF*, cum tantum *τε* pro *ται* non recte intelligeret, per negligentiam immutata recepit, contra librarius generis *ab*, cum ἀναγινώσκει scriberet, sciens correxit, ut infra de eis iterum nobis dicendum sit. Saepius hoc genus additamentorum ita invenitur, ut verbum, quod interpretandi causa alii verbo appositum est, in enunciatum inferatur, quo tautologia fit. Quo modo or. III § 47 in omnibus libris genetivum τῶν στεφανοῦντων interpretatio ἡ τοῖς στεφανοῦσιν, § 27 verba τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων interpretatio ἐπὶ τὰ τεύχη sequitur, § autem 75 inter articulum τοῖς et αὐτομολοῦσιν in codicibus *e kl* ἀντιμεταβαλλομένοις interpositum est. Atque non modo sententia additi verbi, quamquam id ad structuram aptatum est,

non recta est, sed omnino, quid verbum sibi velit, non intelligitur his locis. or. I § 134 accusativus *αὐτοῦς* post *νίεις* in codicibus *d F Barb. Abb.*, or. II § 182 dativus *εὐεργέτη* post *τῷ κινδύνῳ* in *a g h m s v Vat. Laur.*, or III § 11 praepositio *ἐπὶ* ante genitivum in *a c d F g h m n z Vat. Laur. Barb. Abb. Flor.* — Gravissimum vero huius classis mendum est, cum summam levitatem vel inscitiam indicet, si additamento vel structura interrumpitur. Ita or. III § 153 inter verba *νομίσαθ' τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάρρησιν μέλλουσαν γίνεσθαι* et *καὶ λογίσασθε* in codice *a ἀπαγορεύοι*, et or. III § 183 inter *οἱ πολὺν πόνον ὑπομείναντες* et *καὶ μεγάλους κινδύνους* in codicibus *a g m n Laur. χρόνον* invenitur, et or. II § 14 *καὶ τὸ τελευταῖον ἀποφεύγει κεφάλαιον* in codice *e*, *κεφάλαιον* autem ante *ἀποφεύγει* in codicibus *l s*. Accedit or. II § 68 dativus *τῷ γραμματεῖ* inter verba *εἰ δὲ* et *ἐπιψηφίσασθαι* (*ἐπιψηφίσαι*) *τοῖς προέδροις* in omnibus libris, et or. II § 147 infinitivus *εἰληγένοι* post verba *ἀριστεύειν δ' ἐν τοῖς κινδύνοις* in codice *i*. Denique or. III § 167 verba codicum *d F g Barb.* *σὺ θειταλὸς ἀποστήσειας* (*d*: *ἀφιστήσειας*) in structuram non quadrant, certe enim particula *ἀν* desideratur; genus autem *ek* emendatione, ut infra videbimus, ea structurae accommodavit.

Haec additamenta certe negligentia vel inscitia in verba illata sunt. Sed priusquam ad ea transeam, quae consilio inculcata sunt, nonnullos locos afferre libet, qui inter priorem et alteram classem interponendi sunt. Interdum enim verba marginis ad constructionem verborum scriptoris aptantur et cum ea coniunguntur, ut *librarium*, etiamsi locum additamenti corrumpere noluit, cum illa verba esse scriptoris putaret, tamen correctione usum tantopere ad arbitrium egisse appareat, ut tale additamentum ab eo, quod consulto adiectum est, non multum differat. Ita or. III § 24 illa verba *οἱ μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραψεν αὐτὸν στεφανοῦν ἀναγινώσκειται*, quae in *dF* non correcta esse supra vidimus, in genere *ab*, cum *οἱ στεφανοῦν ἀναγίνωσκε* scriberetur, in structuram huius loci de industria recepta sunt. — Gravius vitium est, si non modo additamentum, sed ob id etiam verba scriptoris mutantur, ut or. III § 167, ubi pro *σὺ θειταλὸς ἀποστήσειας σὺ γὰρ*, quae librarius generis *dF* immutata recepit, codices *e h k* tradunt: *σὺ θειταλὸς ἀφιστάναι οὐ γὰρ*. Nec minus vitiosum est, si, ut additamentum retineatur, verba scriptoris tolluntur. Vide or. III

§ 61 illud παρ' ἐκείνου, quod in codicibus *e k l* inter τοὺς et ἰπρέσβεις praetermissum est, ne, cum spuria notio οἷα ἀναμείναντα sequatur, sententia turbetur.

Iam ea, quae consulto addita sunt, ita colligamus, ut ei loci, quibus minor libido librariorum comparet, locis maiore libidine corruptis anteeant. Ac levissimum horum vitiorum est, si particulae, quod structura, quamquam non contorta neque difficilis erat, tamen non intelligebatur, levitate quadam a librario, qui non diu consideravit, additae sunt. Inspicias quaeso or. II § 133, ubi librarius codicis *e*: Προξένῳ καὶ τῷ στρατηγῷ, codicis *l*: Προξένῳ καὶ τοὺς στρατηγούς pro Προξένῳ τῷ στρατηγῷ scripsit; et eiusdem orationis § 74, ubi omnes libri praeter *e k l s v* particulam καὶ inter τῶν τάφων et τῶν προγόνων non recte interposuerunt. Deinde codices *c d F Barb.* or. III § 206 καὶ inter verba ὑπὲρ τῆς πόλεως et περὶ τῆς τάξεως non recte exhibent. § 56 vero huius orationis in libris *e k l*, quod pronomen omissum ἄλλων super substantivum πολιτῶν scriptum erat neque structura intelligebatur, pro καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν traditum est καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων. Denique § 81 in codice *h* et priore manu codicis *F* inter adiectiva πονηρὸς et πιστὸς particula καὶ non recte addita est. — Paulo autem gravius vitium fit, si quis particulam addit, qua aliquid vel superscriptum vel in margine positum cum verbis coniungat, ut or. I § 128 τὴν πόλιν et or. II § 96 τῆς πρεσβείας, quae, postquam interpretandi causa apposita sunt, in omnibus codicibus particula καὶ cum verbis Aeschinis sunt coniuncta. — Maxima vero licentia addendi ea, quae deesse videntur, statuenda est, si verba additamenti veris quasi intexuntur ita, ut ea non uno loco sed pluribus interposita sint. Conferas or. I § 75 genus codicum *ab*, in quo, verbis τί χρὴ λέγειν in archetypo dittographia bis positus, non modo superiore loco pro χρὴ synonymum, quod graece dicitur, δεῖ scriptum est, sed etiam pro Τίμαρχε, τί ἂν εἴποις limatius Τίμαρχε ἢ τί σὺ ἂν εἴποις sequitur. Simili modo § 116 in genere *ab* ἀκοῦσαι ἐφ' ante verba οἷς ἐγὼ μέλλω λέγειν et καὶ post ea additum est. Denique or. II, § 145 in libris *e k l s* et priore manu codicis *F* dativus τῇ φήμῃ, cum pro τῶν δὲ συκοφαντῶν scriberetur τῇ δὲ φήμῃ τῶν συκοφαντιῶν, inculcatus est.

Haec igitur additamenta altera alteri classi attribuire non dubitavi; sed multa restant, de quibus, cum, utrum a margine vel

aliunde in verba irrepserint an voluntate mutandi cum verbis coniuncta sint, ~~nulla re indicetur~~, quidquam certum non dixerim. — Ac primum quidem particulas affero spurias, quae, cum in enuntiatis intellectu difficilioribus exstent quam ut eas levitate quadam a librario, qui non diu consideravit, in verba studio emendandi inculcatas esse contendere possimus, utrum superscriptae vel in margine adscriptae in versum influxerint an verbis scriptoris ipsis additae sint, probari nequit. Vide or. II § 169 καὶ inter δευρὶ et (τὰ) περὶ et or. II § 177 καὶ inter καθιστάσι et τὸ μὲν in omnibus codicibus. — Sed dubitatur etiam de aliis verbis, quae addita sunt, cum constructio non intelligeretur. Conferas or. I § 5 κολάζειν post βεβιωκότας in omnibus libris, or. II § 14 ἐπέθηκεν inter τίμημ' et ἑκατὸν τάλαντα in omnibus libris praeter *e k l s*, or. III § 207 τῆς πόλεως post ἔξω in codicibus *c d F q Barb.* — Sententiarum vero, quod aliquid deesse videbatur, non structurarum emendationes persaepe ex superioribus locis desumptas nescimus utri classi adscribamus has: or. I § 8 post ἡλικιῶν: οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν δητόρων, et in eadem § post οἱ νόμοι: περὶ τῆς πόλεως, et or. I § 55 ὁ τοῦτον ἀνειληφώς post Ἠγήσανδρος [omn. libr.]; or. I § 73 αὐτὸς ante μαρτυρήσῃ [*d F h q Barb. Abb.*]; or. I § 191 τοῖς νέοις post παρακελεύεται [*d F*]; — deinde or. II § 23 ὁ τοὺς φόρους τάξας, quo Aristides designetur, or. II § 33 ὁ Φιλίππου πατὴρ post ἀπέστη, or. II § 51 μνημονικὸς καὶ ante δεινὸς εἶναι, or. II § 156 τῶν λόγων, quod verbis τὰς δ' ἀνοσίους ταύτας τέχνας appositum est, [omn. libr.]; or. II § 72 ζῆν post verba ἐξέλιπον δὲ Χερρόνησον, et or. II § 172 καὶ πεισθέντες post ὑπὸ τινων [*i*]; — denique or. III § 61 οὐ παραμείναντα vel οὐκ ἀναμείναντα post πρέσβεις, [omn. codd., *ek* vero, verbis prioribus παρ' ἐκείνων, ne in sententia offendatur, deletis]; or. III § 130 φυλάσασθαι post σημείον [omn. libr.]; or. III § 62 καὶ συμμαχίας post περὶ εἰρήνης [omn. libr. praeter *e k l*]; or. III § 222 νεῶν post τῶν τριακοσίων [*c d e F k l Barb. Flor.*]; or. III § 204 λέγω post ἀδικημάτων [omn. codd. praeter *c d F q B*].

Sed haec de classibus additamentorum hactenus. Reliquum est, ut, quae in hac re auctoritas codicibus, maxime codici *F* tribuenda sit, quaeratur. Atque primum eos spurios locos, qui omnibus libris communes sunt, afferemus, deinde de singulis codicibus ita disputabimus, ut de eis, qui quasi principes generum singulorum sunt, quid

ad iudicandum sit, dicamus. In omnibus autem libris exstant primum scripturae menda, his locis: or. I § 127, § 75; deinde additamenta a margine vel aliunde sive negligentia sive inscitia illata: or. II § 104, § 68, or. III § 139, § 252, § 69, § 47, § 27; tum voces consilio additae, quibus glossemata in verba transferrentur: or. I § 128, or. II § 96. Denique utrum consilio aliquid an casu additum sit, diiudicari nequit or. I § 5, § 8 duobus locis, § 55, or. II § 169, § 177, § 23, § 33, § 51, § 156, or. III § 61, § 130. Videmus igitur iam archetypum aut valde corruptum fuisse aut multis locis tam male scriptum, ut librarii facillime omnes in eadem vitia inducerentur.

Sed si quaeritur, quatenus singulis, qui nobis traditi sunt, codicibus inter se auctoritas tribuenda sit, ea additamenta, quae omnibus libris communia sunt, respicere non iam opus est. Itaque eis quae sequuntur tantum eorum vitiorum, quae singuli exhibent codices, genera et numeri inter se comparabuntur. Sed hoc mihi praemittendum est, me in codice *F* alteram manum, cum melior priore sit, ut supra demonstravimus, ubicunque exstat, secuturum esse neque quidquam pro additamento habiturum, quod ea sublatum est.

Atque in prima oratione casu facta sunt additamenta in codice *F* quattuor: duo (§ 127 et § 74) errore scribendi, duo (§ 196 et § 134), cum inscitia a margine vel aliunde influerent; in codice *a* tria (§ 33, § 138, § 143), quae alicubi exstantia inscitia recepta sunt. Consulto quidquam additum esse in codice *F* demonstrari nequit; in codice autem *a* duo adiecta sunt (§ 75 et § 116) et ea artificiose verbis intexta. Denique dubii sunt in codice *F* duo loci (§ 73 et § 191), in *a* nullus. Itaque de prima oratione haec statuerim, librarium codicis *F* hanc orationem paullo maiore negligentia vel inscitia descripsisse quam librarium codicis *a*, sed illum, quamquam, ut in initio huius quaestionis ostendimus, ei in pronominiibus et praepositionibus huic orationi addendis non nimis fidere debemus, tamen minore libidine quam librarium codicis *a* verba scriptoris additamentis corrupisse. — In secunda oratione casu in codice *F* uno loco et eo tantum secunda manu — quod solum in omnibus orationibus mendum huius manus est — aliquid e margine in verba illatum est (§ 173); in codice autem *a* illata sunt tria: unum errore scribendi (§ 178), duo (§ 180 et § 182), quae vel superscripta vel in margine adscripta erant. Deinde librarius codicis *e* duo, alterum (§ 156) dittographia, alterum (sub finem § 14) ali-

cunde inscitia, non recte addidit. Denique in codice *i* quattuor additamenta (§ 180, § 173, § 112, § 147) negligentia alicunde in verba influxerunt. Voluntate autem addendi in codicibus hi loci depravati sunt. Primum in codicibus *F a i* uno loco (§ 74), cum structura non statim intelligeretur, levitate quadam particula *xaì* interposita est, ut vocula iam in archetypo fuisse et in codice *e* negligentia aut consilio omissa videatur. Deinde ipse librarius codicis *e* ex arbitrio duobus locis falsa addidit: § 133 eandem particulam *xaì*, quod constructio primo obtutu non licuit, § vero 145, cum duo verba veris scriptoris intexuit. Dubitatur denique de uno loco librorum *F a i* (in initio § 14) et praeterea de duobus libri *i* (§§ 72 et 172). Itaque librarius codicis *F* secundam orationem minore indiligentia transscripsit quam ceteri, quorum negligentissimus est is, qui codicem *i* scripsit. Maxima vero libidine addendi usus est librarius codicis *e* et fortasse codicis *i*, cum liber *F* in hac re libro *a* non inferior sit. — Denique in tertia oratione casu additamenta in verba irrepserunt in codice *F* novem, quorum tria (§ 209, § 67, § 19) errore scribendi facta sunt, sex (§ 138, § 139, § 139, § 24, § 11, § 167) inscitia alicunde illata; in codice *a* quinque, unum (§ 209) mendo scripturae, quattuor (§ 195, § 11, § 153, § 183), cum alicubi prope versus legerentur et pro veris haberentur; in codice *e* sex, cum duobus locis (§ 124 et § 19) aliquid consuetudine, quattuor autem locis (§ 138, § 139, § 195, § 75) a margine vel aliunde influeret. Consilium vero addendi aut certe mutandi, cum ea, quae in margine exstabant, structurae verborum Aeschinis accommodata sint, codices his locis indicant: codex *F* uno loco (§ 206), librario particulam *xaì* non recte desiderante; codex *a* uno loco (§ 24), glossemate ad constructionem aptato; codex *e* tribus locis, duobus (§ 167 et § 61), cum, ut aliquid, quod adscriptum erat, recipi posset, etiam verba oratoris mutata sint, uno loco (§ 56), cum structura non sit intellecta. Dubii autem in singulis libris terni sunt loci (in *F* § 207, § 62, § 222, in *a* § 195, § 62, § 204, in *e* § 195, § 222, § 204). Igitur, quod attinet ad tertiam orationem, codex *F* indiligentius scriptus est quam *a* et *e*, qui in hoc mendorum genere fere pares sunt. Sed libido addendi magna inerat in librario codicis *e*, non ita magna in eis, qui codices *F* et *a* tractaverunt.

Ut autem, quae ratio in addendo inter codices intercedat, uno aspectu percipiatur, uti mihi liceat hac tabula:

additamenta exstant (eis, quae omnibus libris communia sunt, exceptis)

www.libtool.com.cn

or.	<i>F</i> :			<i>α</i> :			<i>e</i> :		<i>i</i> :
	I	II	III	I	II	III	II	III	II
casu	4	1	9	3	3	5	2	6	4
consilio	—	1	1	2	1	1	2	3	1
ita ut dubitetur	2	1	3	—	1	3	—	3	3

Haec igitur, ut paucis comprehendam, quaestione me illustrasse putaverim: primum in codice *F* secundam orationem minus quam in ceteris libris additamentis depravatam esse, deinde primam negligentius scriptam quam in codice *α*, tertiam negligentius quam in codicibus *α* et *e*; sed consulto in libro *F* primam orationem minus quam in *α* inquinatam esse, tertiam autem non magis quam in *α* et minus quam in *e*; denique in secunda oratione codici *e* omnino fere eandem auctoritatem tribuendam esse atque *α* et codicem *i* codice *e* deteriore videri. Postremo hoc monuerim, illa duo consilio facta additamenta libri *F* minus gravia esse quam pleraque huius classis in codicibus *α* et *e*. Itaque Cobetus non recte, certe quod attinet ad additamenta, librum *F* nequissimum et omnium deterrimum esse affirmavit.

cunde inscitia, non recte addidit. Denique in codice *i* quattuor additamenta (§ 180, § 173, § 112, § 147) negligentia alicunde in verba influxerunt. Voluntate autem addendi in codicibus hi loci depravati sunt. Primum in codicibus *F a i* uno loco (§ 74), cum structura non statim intelligeretur, levitate quadam particula *καὶ* interposita est, ut vocula iam in archetypo fuisse et in codice *e* negligentia aut consilio omissa videatur. Deinde ipse librarius codicis *e* ex arbitrio duobus locis falsa addidit: § 133 eandem particulam *καὶ*, quod constructio primo obtutu non licuit, § vero 145, cum duo verba veris scriptoris intexuit. Dubitatur denique de uno loco librorum *F a i* (in initio § 14) et praeterea de duobus libri *i* (§§ 72 et 172). Itaque librarius codicis *F* secundam orationem minore indiligentia transscripsit quam ceteri, quorum negligentissimus est is, qui codicem *i* scripsit. Maxima vero libidine addendi usus est librarius codicis *e* et fortasse codicis *i*, cum liber *F* in hac re libro *a* non inferior sit. — Denique in tertia oratione casu additamenta in verba irrepserunt in codice *F* novem, quorum tria (§ 209, § 67, § 19) errore scribendi facta sunt, sex (§ 138, § 139, § 139, § 24, § 11, § 167) inscitia alicunde illata; in codice *a* quinque, unum (§ 209) menda scripturae, quattuor (§ 195, § 11, § 153, § 183), cum alicubi prope versus legerentur et pro veris haberentur; in codice *e* sex, cum duobus locis (§ 124 et § 19) aliquid consuetudine, quattuor autem locis (§ 138, § 139, § 195, § 75) a margine vel aliunde influeret. Consilium vero addendi aut certe mutandi, cum ea, quae in margine exstabant, structurae verborum Aeschinis accommodata sint, codices his locis indicant: codex *F* uno loco (§ 206), librario particulam *καὶ* non recte desiderante; codex *a* uno loco (§ 24), glossemate ad constructionem aptato; codex *e* tribus locis, duobus (§ 167 et § 61), cum, ut aliquid, quod adscriptum erat, recipi posset, etiam verba oratoris mutata sint, uno loco (§ 56), cum structura non sit intellecta. Dubii autem in singulis libris terni sunt loci (in *F* § 207, § 62, § 222, in *a* § 195, § 62, § 204, in *e* § 195, § 222, § 204). Igitur, quod attinet ad tertiam orationem, codex *F* indiligentius scriptus est quam *a* et *e*, qui in hoc mendorum genere fere pares sunt. Sed libido addendi magna inerat in librario codicis *e*, non ita magna in eis, qui codices *F* et *a* tractaverunt.

Ut autem, quae ratio in addendo inter codices intercedat, uno aspectu percipiatur, uti mihi liceat hac tabula:

litamenta exstant (eis, quae omnibus libris communia sunt, exceptis)

in
www.libtool.com.cn

or.	<i>F</i> :			<i>a</i> :			<i>e</i> :		<i>i</i> :
	I	II	III	I	II	III	II	III	II
a	4	1	9	3	3	5	2	6	4
silio	—	1	1	2	1	1	2	3	1
ut dubitetur . . .	2	1	3	—	1	3	—	3	3

Haec igitur, ut paucis comprehendam, quaestione me illustrasse putaverim: primum in codice *F* secundam orationem minus in ceteris libris additamentis depravatam esse, deinde primam ligentius scriptam quam in codice *a*, tertiam negligentius quam codicibus *a* et *e*; sed consulto in libro *F* primam orationem us quam in *a* inquinatam esse, tertiam autem non magis quam *a* et minus quam in *e*; denique in secunda oratione codici *e* iuno fere eandem auctoritatemtribuendam esse atque *a* et codici *i* codice *e* deteriore videri. Postremo hoc monuerim, illa duo silio facta additamenta libri *F* minus gravia esse quam pleraque is classis in codicibus *a* et *e*. Itaque Cobetus non recte, certe d attinet ad additamenta, librum *F* nequissimum et omnium errimum esse affirmavit.

Fortasse hoc loco finem disputationis facere potui. Sed quis instrumenta sibi conquirat neque tamen eis utitur? — Itaque liceat me ea, quae de ratione librorum Aeschinis cognovi, ad emendandas eius orationes conferre. Id ita faciam, ut singulis locis, quibus altera pars librorum non exhibet, quae in altera exstant neque, quomodo Aeschines ipse dixerit, aut ex grammaticis legibus aut ex sententiarum nexu diiudicari potest, eos libros non sequar, quibus, quod tale aliquid tradunt, quale in vitiis eorum crebrioribus esse supra demonstratum est, minor fides habenda est.

In prima autem oratione primum in pronomine et praepositionibus ponendis generi *df* vidimus minime credi posse. Quare in hoc genere praeter eas voces, quas iam antea commemoravi, *ab* sequens has deleo: § 26, 3*) ὧν ἐγὼ ὀλίγω πρότερον ἐπεμνήσθην; § 38, 2: διδάσκειν ὑμᾶς βουλόμενος; § 60, 3: ἐπὶ τὸν βωμὸν τὸν τῆς μητρὸς (Bekk. retinuit articulum); § 65, 1: ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω (vulg. ante Bekk.); § 74, 2: παραπλήσια τὰ παραδείγματα εἶναι (add. Rsk., Br., Bekk., Dind., Weidn.); § 75, 17: ἔχη καὶ ἐταίρας τὰς πολυτελεσιτάτας (add. Rsk., Br.); § 79, 10: ἔκ του νόμου ἢ τοῦ (ἢ του?) ψηφίσματος (add. Rsk., Br., Bekk., Dind., Weidn.); § 87, 5: διαρρήδην τινὰ μαρτυρεῖν (add. Rsk., Br., Bekk., Dind., Weidn.); § 88, 3: τοιαύτην ποιῆσθαι τὴν ἀπόδειξιν (add. Rsk., Br., Bekk. et Weidn., qui ποιῆσθαι omisit); § 91, 8: τῷ θανάτῳ ζημιοῦνται (vulg. ante Br.); § 117, 11: οὐκ ἐλαχίστους (ὀλίγους) δὲ τῶν ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος; § 131, 6: ἐξ ἀνδρίας τινός (vulg. ante Bekk., Weidn.: ἐξ ἀνανδρίας τινός, cett.: ἐξ ἀνανδρίας, quod probaverim); § 146, 1: εἰδῶλον ἐγίσταται τοῦ Πατρόκλου (τὸ scrips. Rsk., Br., BS., Weidn.); § 148, 2: τὰ περὶ τῆς τοῦ Ἑκτορος; § 157, 2: τὸν τοῦ Ἰγικράτους (vulg. ante Br.); — § 92, 13: ἐξ ὧν αὐτοὶ συνίσασιν (quod Rsk., Br., Weidn. recep.); § 154, 17: ἰπὲρ αὐτῶν ψηφιεῖσθαι, περὶ ὧν (Weidn. ἰπὲρ αὐτῶν om. et περὶ retin.); § 164, 6: ἐμισθώσατο ἐπὶ ἀργυρίον

*) Alter numerus significat adnotationem editionis Schultzianae.

(si *dF* in praepositionibus scribendis sequi possemus, certe ἐπὶ ἀγνορίῳ scribere debuimus ut § 184: τὴν αὐτῶν ἀναίδειαν παρασχόντες ἐπὶ μισθῷ).

Deinde complures loci sunt, quibus utrum *dF* vera scriptoris verba consulto omiserit an *ab* falsa consulto addiderit, dubites. Alterutrum autem factum esse apparet; nam, quominus in tali interpolatione offenderetur, simul verba scriptoris mutata sunt. Quoniam scimus librarium generis *ab* saepius scientem additamenta adscripsisse, in *dF* autem ut multa omissa sunt ita nusquam consilio quidquam deletum esse demonstrari potest, illis locis auctoritatem generis *dF* sequimur. Res exemplo explanetur. § 26, 7 codices *d F Barb. Abb.* οὐτοσί δέ, ceteri fere omnes *Τίμαρχος* δὲ οὐτοσί exhibent. Aut igitur Aeschines scripsit *Τίμαρχος* δὲ οὐτοσί et a librario generis *dF*, ut *Τίμαρχος* tolli posset, δὲ pronomini οὐτοσί postpositum est aut scripsit οὐτοσί δὲ et librarius generis *ab* nomen adscripsit eamque ob causam particulam praeposuit pronomini. Hoc, ut vidimus, vitium in *ab* saepius invenitur, illud in *dF* nusquam, itaque *Τίμαρχος* inducendum est et δὲ invertendum. Ex eadem causa § 34, 6 et 8, de quo loco editores adhuc dissentiunt, cum *dF* scribi volo τὸν γὰρ περὶ τῆς προεδρίας τῶν φυλῶν νόμον *Τίμαρχος* οὐτοσί, quod Bekk., Dind., Weidn. scribunt et alii defendunt (vide Progr. schol. Afr. a. 1859 p. 36), pro καὶ τὸν περὶ νόμον, ὃν *Τίμαρχος* οὐτοσί generis *ab*; et § 72, 4 et 5: ὥστ' ἀμνημονεῖν ὀλίγῳ πρότερον ἀκούσαντας (*b F Barb. Abb.*, vulg. ante Br.) ἀναγιγνωσκομένων τῶν νόμων pro ὥστ' ἀμνημονεῖν ὃν ὀλίγῳ πρότερον ἡκούσατ' (cett.) ἀναγιγνωσκομένων τῶν νόμων; et § 96, 4: κατέγαγεν (*d F g Barb. Abb.*, Schultz. et Weidn. probante Frankio), non κατέγαγε τὰ πατρῷα, quod ceteri tradiderunt. Deinde malim § 27, 1: εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱὸς pro εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶ τῶν ἐστρατηγηκότων υἱός; § 97, 9: ὃν ἕκαστος τούτῳ δὴ ὀβολοὺς ἀπέφερε (*dF*, vulg. ante Br.), non ἀποφορὰν ἔφερε (*ab*); § 102, 3: ὃς ἔστι καὶ νῦν (*dF*, vulg. ante Br.), non ὃς ἔτι καὶ νῦν ἔστι (cett.).

Addo locum, ubi *dF*, quamquam pronomen primo obtutu consulto neque recte videtur addidisse, tamen, si errorem scribendi exceperis, vera tradidisse persuasum habeo; dico § 149, ubi *ab* exhibet ἀναγίγνωσκε δὴ (δὲ *b g m o p t Laur. Abb.*) ἃ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοὺς γενέσθαι λέγει; *dF* autem ἀναγίγνωσκε δὴ τὰ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοὺς γενέσθαι ἃ λέγει. In verbis generis *ab* non

offenditur. Sed quod *df* nihil consulto addere scimus neque tamen hoc loco quae tradidit ferri possunt, eo adducor, ut aliud coniciam. Putaverim enim in pronomine *τὰ* generis *df* illud καὶ latere, quod particula δὲ codicum *b g m o p t Laur. Abb.* indicatur iamque a Bekkero additum est, et Aeschinem ἀναγίνωσκε δὲ (Bekk. δὲ καὶ ᾧ) καὶ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοῦς γενέσθαι ᾧ λέγει κτλ. prolepsi dixisse,*) in *ab* vero verba scriptoris ex arbitrio mutata esse. — Item § 6, 6, quod secundam manum cod. *F* nusquam falsa addidisse supra cognovimus, post καλῶς vocolas καὶ εὔ, quae ab *ab* absunt, cum *df* retineo.

Denique superest, ut de verbis in *df* omissis αὐτὸν et τὸν πάτροκλον § 143, de quibus me sub finem disputationis iudicaturum esse supra (p. 12) pollicitus sum, dicam. Quaeritur autem, utrum aut αὐτὸν post ἐπαγγείλασθαι γὰρ aut τὸν πάτροκλον post ἀπάξειν delendum sit an neutrum. Si αὐτὸν et τὸν πάτροκλον retinemus, pronomen αὐτὸν post ἐπαγγείλασθαι significare necesse est „ipsum“ ad Achillem spectans; quod, quamquam potest cogitari, tamen mirum est atque eo magis, quod ne in Homeri quidem versu sequenti: φῆρ δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν νῖον ἀπάξειν ipse Achilles Patroclum reducturus esse praedicatur. Itaque aut τὸν πάτροκλον afuisse ab archetypo, ita ut αὐτὸν ad Πάτροκλον prioris versus spectaret, aut pronomen ipsum non scriptum fuisse putaverim. Hoc alterum verisimilius est, quod generi *df* ut in addendis pronominibus ita etiam in omittendis diffidere debemus.**)

In secunda oratione omnibus fere dubiis locis incertum est, utrum, si quid additum est, id casu in verba inciderit, an consilio adscriptum sit. Quare hoc discrimine in hac oratione non facto***) illis locis libros *F a e i* ita sequemur, ut uni *F*, qui omnino addi-

*) Cf. or. II § 60 ἀνάγνωθε δὴ καὶ τὸ τῶν συμμάχων δόγμα, τί λέγει.

**) Cf. in Schultzi ed. §§ 29, 16; 31, 6; 39, 4; 40, 13; 41, 1; 44, 1; 44, 19; 48, 11; 56, 6; 57, 14 et 16; 67, 10 et 13; 81, 5; 83, 3 et 10; 85, 2; 87, 1; 88, 3; 89, 8; 90, 15; 95, 5; 95, 16; 100, 18; 107, 8; 109, 9; 110, 2; 120, 6; 140, 4; 143, 7; 144, 2; 153, 11; 154, 14; 158, 1 et 14; 161, 12; 165, 3; 169, 6; 170, 15; 177, 1; 191, 6.

***) Paucos locos, quibus, utrum consilio (ut § 171, 8 et § 111, 1) an casu (ut § 39, 1) aliquid additum vel omissum sit, non dubitatur, ceteris insero, quod, sive eos seorsim tractamus sive confundimus, ad eandem sententiam pervenimus.

tamentis minus quam ceteri depravatus est, fidamus, si aut cum duobus librorum *e* vel *e* consentit, ut tres libri quarto oppositi sint, aut cum uno quidem consentit, ceterorum vero lectio librorum ea est, ut inter crebriora eorum vitia facile referri possit.

Itaque primum quae in solo codice *e* vel genere *ek* exstant, quamquam in eis per se non offenditur, deleo: § 67, 10: κατὰ τὸ τοῦ Δημοσθένους ψήγισμα; § 90, 11: ἐπιστολὴ Χάρητος; § 113, 6: οἱ Ἀθηναῖοι; § 118, 9: ὁ Φίλιππος (quod Weidn. recepit). — Retineo autem ea dubia verba, quae in *e* solo omittuntur, atque id eo magis, quod manifestum est in genere *ek* persaepe aliquid omissum esse.*) Scribas igitur § 3, 6: πολὺ ἀφαστάσαι; § 4, 10: κατηγορεῖ μου; § 5, 6: τῶν δικαζόντων ὑμῶν; § 6, 4: ἐν τῇ αὐτῇ πόλει; § 9, 10: ἐκβεβληκέναι δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς (Bekk., Dind., Reisk., Brem., Weidn. καὶ deleverunt); § 10, 4: καὶ κραγγῆς πολλῆς; § 10, 6: τὸ θηρίον φυλάσασθαι (Bekk. τὸ θηρίον uncis inclus., Weidn. delev.); § 12, 22: προσεῖλεσθε; § 14, 11: τὴν ἡμέραν ὅλην ἀπολογούμενος (Weidn. ὅλην om.); § 18, 4: ἐλέσθαι πρέσβεις ὑμᾶς πρὸς Φίλιππον (Weidn. ὑμᾶς om.); § 19, 10: τίς ἦν Φιλοκράτους ἐταῖρος; § 23, 11: οὐδ' ὕθην τὴν φωνὴν προίεται (quae Weidn. om.); § 39, 10: ὥστε καὶ κληθέντων ἡμῶν; § 44, 4: προπηλακίζων οὗτος καὶ διαβάλλων; § 46, 7: θαλλοῦ στεφάνῳ ἕκαστον (στεφάνῳ delev. Bekk. et Dind.); § 47, 5: λόγους..... συγκειμένους ὑμῖν ἐρεῖν; § 48, 2: οἷ καὶ μνημονικῶς (καὶ Reisk., Brem., Bekk., Dind. om.); § 59, 13: τὰ ψηγίσματα ἂν παράσχη (ἂν om. Weidn.); § 59, 15: ἐν ᾧ σὺ φῆς ὄντα χρόνῳ; § 60, 14: κατὰ τὸν νόμον; § 66, 13: τί δὲ καὶ βουλόμενος; § 70, 3: τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν; § 111, 12: συμπάρηεν ἐφ'

*) Cf. § 1, 12: τὴν; § 4, 4: εἰς; § 6, 2: ἐφάνη; § 10, 11: τοῖς; § 11, 6: ἐπειδὴ (id consulto omissum esse constat, cum sequens εἶπον in *ek* in εἰπόντες mutatum sit); § 13, 14: καί; § 14, 6: ἡ; § 18, 11: Φιλοκράτους; § 21, 8: ἡμῶν; § 21, 14: τῶν; § 21, 17: μὲν; § 22, 17: ὅταν—πρεσβυτάτους; § 27, 8: δέ; § 37, 2 et 4: μὲν δέ; § 41, 6: καὶ τοὺς—ἐγκωμιάζων; § 42, 2: δέ; § 49, 12: ἡ; § 60, 17: ὅτι—συμμάχων; § 61, 13: ᾧ; § 62, 12: δόγμα; § 63, 10: μὴ προσέχειν; § 68, 6: ἐφ' οἷς; § 70, 13: καί; § 71, 3: τοῖς; § 71, 8: ἡγεμόνων—ἀνηλωκέναι; § 73, 8: τὸν; § 76, 5: τὴν; § 79, 13: ἀλλὰ—πόλει; § 83, 12: ἐν; § 87, 7: οὐκ; § 88, 3: ἡ; § 93, 8: τοῦ; § 100, 4: ὅτι; § 109, 15: δέ; § 116, 26: τοῖς Ἀθηναίοις; § 122, 10: καί; § 131, 2: διὰ; § 132, 6: μελλόντων; § 137, 5: τῇ; § 137, 7: καί; § 142, 5: καί; § 144, 8: λαοί; § 146, 11: οὖν; § 147, 15: καὶ τέτταρα—τριακοντα; § 148, 11: εἰ; § 149, 8: μὲν; § 152, 12: τοὺς; § 158, 11: μὲν; 165, 6: οὐχ; § 166, 7: γὰρ; § 171, 5: τοὺς; § 173, 11: οὐ; § 174, 6: μὲν; § 184, 4: τῶν.

ἵππον, οὐ καταδύς εἰς τὸ σκότος, ὥσπερ ἕτεροί τινες, ἀλλὰ φανερώς ἐπιδεικνύμενος; § 114, 5 et 8: καὶ περὶ τῶν ἱερῶν καὶ περὶ Δελφῶν καὶ περὶ τῶν Ἀμφικτυόνων (Weidn. τῶν utrumque om.); § 116, 25: καὶ Πριηνέα; § 126, 12: παρέσται δὲ ἤδη ὁ δῆμος (Weidn. cum Thom. ἤδη om.); § 131, 7: κατέστησαν μὲν γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν; § 134, 10: καλεῖ μοι τοὺς σπονδοφόρους; § 137, 2: πρὸς τινὰς ἡμῶν; § 137, 5: ὁ Φίλιππος; § 146, 1: ἐπὶ πολλοῖς μὲν οὖν..... ἡγανάκτησα; § 148, 8: ἀνδρὸς ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰς Κόρινθον (BS., Fr., Bens., Schultz., Weidn. ἐπὶ τῶν τριάκοντα om.); § 164, 6: ὡς εἰς οἰκίαν (Schultz. εἰς om.); § 156, 5: ταύτας τέχνας, ἃς αὐτὸς πρὸς τοὺς νέους..... ἄρα μέμνησθε; (Weidn. ἃς οὕτως om. et ante ἄρα μέμνησθε interpunxit); § 158, 8; μὴ γὰρ δὴ τῆς πόλεως; § 160, 1: ποῖον ἐγὼ ψήγισμα; § 164, 13: τοῖς γὰρ καιροῖς συμπεριφέρεσθαι ἀνάγκη (Weidn. γὰρ om.); § 168, 9: ἐν τοῖς ἐπαυνοῖς καὶ τοῖς μέρεσιν (verbis καὶ τοῖς in e omissis Hamaker. Mnemos. VII. p. 474, Schultz., Weidn. καὶ τοῖς μέρεσιν delent); § 175, 4: εἰς τὴν ἀκρόπολιν (Bekk., Dind. τὴν om., Weidn. autem retinuit).

Incertissimus vero huius orationis codex est *i*. Quare primum sine dubitatione pro falso habeas verba in eo solo tradita haec: § 27, 10: ἐχειροτόνησαν οἱ Ἀθηναῖοι; § 29, 9: ἐξήλασε τὸν Πανσανίαν; § 39, 1: καὶ λόγους· εἶπε γὰρ εἰρήνην ποιῆσαι, Φίλιππος; § 41, 5: τὴν φύσιν μου μακαρίζων; § 41, 8: πολὺς ἦν ἐν τοῖς ἐπαίνοις (Frank., Schultz., Weidn. ἐν receperunt); § 76, 13: ὃν οἱ πολλοὶ..... ἐμνημόνεον; § 77, 7: παράγγελλειν τῇ πόλει φυλάττεσθαι; § 81, 6: ἃ δ' ἤκουσα, εἶπον, ὡς ἤκουσα; § 82, 20: ἐν ᾗ ὁ Δημοσθένης; § 84, 2: ἀναγνώσθεις δὲ τοῦ ψηφίσματος τοῖς προέδροις; § 84, 10: κατ' ὄνομα καλούντων (quam lectionem Rsk. et Brem. secuti sunt); § 85, 2: τοὺς συμπροέδρους τοὺς Δημοσθένους (Bekk. et Dind. τοὺς receper.); § 94, 9: ἐξομυμένους ἐμὲ (Rsk., Br., Bekk. pronom. retinuer.); § 113, 2: κατὰ τοιαύτην ἀπαιδευσίαν καὶ ἀναισχυντίαν καὶ..... ὑπερβολὴν (Schultz., qui § 108 confert, καὶ ἀναισχυντίαν recepit); § 114, 6: περὶ τῶν Φωκίων ἱερῶν; § 117, 2: ἀπάντων τῶν Ἀμφικτυόνων; § 117, 5: εἰς τὴν κρίσιν; § 122, 7: ὡς ἐδυνάμην ἐγὼ (quod Scal. cum *i* add.); § 123, 13: καὶ ὁ Φίλιππος; § 126, 1: μαρτυρήσοντές μοι; § 126, 10: εἰ συγχωρήσει ταῦτα (quod Schultz. - Vaticano ductus recepit); § 145, 4: φήμη μὲν γὰρ ἐστίν (Bekk. et Dind. γὰρ receperunt); § 147, 14: ἐκπεσόντι δ' αὐτῷ; § 150, 1: ἐτόλμηςας δὲ καὶ κατὰ τῶν (καὶ Rsk., Brem., BS., Bens., Schultz., Weidn.

receper.); § 152, 4: οὐς ἐγὼ δεῦρο ἤκω (Brem., Bekk., Dind., Frank., Bens. adverb. add.); § 155, 10: αὐτὸν ὑμῖν τὸν Ἀριστοφάνην; § 155, 13: τὸν Ὀλυνθιον (artic. omnes praeter Scal., Frank., Bens., Schultz., Weidn. om.); § 164, 10: καὶ πάλιν αὐτοὺς ἐσώσατε (pron. omnes om. praeter Bekk. et Dind.); § 170, 2: τοῦτο τὸ τοῦ δήμου ψήφισμα; § 171, 8: τῶν καλῶν καὶ τῇ πόλει σωτηριῶν; § 176, 3: ἔχοντες ἀγαθὰ πάλιν πόλεμον; § 177, 20: εἰρήνην, ἐξ ἧς (pro ἧ) ἡ δημοκρατία.

Sunt quidem nonnulli praeter hos locos, quibus unus codex *i* recte cuiquam videatur servasse, quod in ceteris praetermissum est. Ego vero, qui valde interpolatum esse hunc librum cognoverim, ne his quidem locis ipsius Aeschini verba ab eo tradi putaverim, sed hominis alicuius non indocti coniecturas, qui ipsius archetypi lacunas explere studuerit. Inspicias § 134, 16 et 17 titulum μαρτυρία. ἐπιστολή; § 177, 21 articulum ἡ inter ἧ et δημοκρατία. Atque his locis ille librarius recte videtur coniecisse; sed aliter primum de § 92, 4 sentio, ubi inter verba ὧς γῆσι Χόρης ὁ σιρατηγὸς καὶ et ἐπιστολή in *i p Vat. Flor.* articulus ἡ additus est. Sane si Aeschines figura, quae hendiadys dicitur, usus est, articulus desideratur. Sed id ipsum, quod ceteri codices omnes ἡ omiserunt, nos movet, ut vocem ἐπιστολή interpretandi causa in margine adscriptam fuisse et particula καὶ cum verbis scriptoris coniunctam esse cum Baitero suspicemur. Deinde etiam § 138, 6 vocula μήπω vel, quod editores scribunt, οὐπω in *i* addita videtur, ut corruptio huius totius § insanabilis aliquo modo obtegatur. Nam interpretatio, qua Schultzius in Mützell. ann. societ. praec. gymn. Berol. a. 1862 p. 241 sqq. et 509 sqq. lectionem defendit, nimis ut ita dicam coacta est.

Nec minor quam additorum verborum in hoc quoque codice numerus est omissorum*). Itaque eo propensiores sumus etiam in hac re semper libros *Fae* sequi neque ullo dubio loco in eis falsa addita esse suspicari. Servamus igitur haec: § 9, 12: ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον; § 12, 1: ἅπαντας γὰρ ἂν ὑμᾶς οἶμαι..... μνημονεύειν (Bekk. et Dind. ἂν uncis inclus., BS. delet.); § 43, 2: οὐτ' ἂν

*) Cf. §§ 2, 4: ἂν; 11, 12: καὶ; 13, 15: ὁ; 20, 2: δι'; 28, 12: τὰς; 37, 1: ἐφ; 37, 8: οἱ; 48, 3: καὶ; 53, 10: εἰς; 60, 22: titul.; 62, 15: τὰς; 67, 18: τὰ; 74, 1: ἦσαν; 81, 3: ἐν τῇ; 83, 3: ἐν; 84, 6: ἐν; 103, 1: περὶ τῶν; 108, 7: εἶναι; 118, 7: εἶναι; 118, 5: οὖν; 127, 9: altera pars titul.; 131, 5: τὰ; 133, 14: καί; 136, 5: δέ; 147, 12: μὲν; 155, 7: γὰρ; 157, 5: εἰ; 157, 9: οὐ; 167, 8: μὲν; 168, 8: τὰς; 171, 1: πρότερον; 176, 14: μὴ; 177, 9: τὰς; 179, 6: μὲν.

οὗτος; § 51, 2: καὶ σκέψασθε δὲ; § 55, 7 et § 61, 18: *nomen Δημοσθένους in titulo (quod Bekk., Dind., BS., Frank., Bens., Weidn. omis.)*; § 61, 2: *παρανάγνωθι δὴ μοι*; § 67, 8: *περὶ τῆς συμμαχίας* (Bekk. et Dind. *τῆς delev.*, Weidn. vero verba *περὶ τῆς συμμαχίας* — *ψήφισμα*); § 86, 6: *ἐτόλμων τοῦτο ποιεῖν*; § 87, 13: *τέμνοντας τὰ τόμια*; § 88, 2: *ἀδίκον γε φυλάττει*; § 88, 11: *περὶ Κερσοβλέπτῃ* ἐπ' αὐτοφώρῳ δεῖξαιμι ψεῦδος ὄν; § 108, 3: *παρὴν δὲ ὁ Φίλιππος*; § 111, 1: *τὴν περὶ αὐτοῦς* (Wolf., Frank., Schultz. et Weidn.; *τὴν αὐτοῦ* Rsk., Brem., Bekk., Dind. cum *ἰ*; *τὴν ἐπ' αὐτοῦς* cum ceteris libris praeter *v Vat. Laur.*, qui *τὴν ἐπ' αὐτοῦ* exhibent, Scheibius in Jahni Ann. 68, p. 152, BS., Bens.; cur *περὶ* praepositioni ἐπι praetulerim, vide ex Bast. comment. palaeogr. p. 783 sq., quem librum Schultz. contulit); § 132, 10: *πρότερον πρὶν ἢ τὴν εἰρήνην γενέσθαι*; § 137, 3: *περὶ τε τῆς εἰρήνης*; § 147, 12: *σὺ μὲν οὖν, ὦ Δημοσθένης* (Weidn. ὦ om.); § 149, 12: *κατὰ τοὺς νόμους* (pro *κατὰ νόμον*); § 164, 12: *καὶ μυρίοις ἄλλοις ἤδη τῶν Ἑλλήνων*; § 165, 2: *περὶ τῆς στρατείας*; § 174, 3: *πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους* (art. om. Bekk. et Dind., omnia tria verba Weidn.); § 180, 5: *ὅσοι μὲν ὑμῶν πατέρες εἰσὶ παίδων*; § 183, 4: *συνεκλήρωσέ μ' ἀνθρώπων συνοφάντη*. — Tantum uno loco § 92, 6 particula *ἄν* ab codice *ἰ* recte videtur abesse, quam, cum in *F a e* inveniat, iam in archetypo fuisse et ab librario codicis *ἰ* coniectura sublatam esse affirmaverim. Weidnerus eam recepit.

Sed etiam ea dubia verba, quae plura unus liber *α* tradidit, spuria esse, quamquam *e* et *ἰ* multa omittunt, censeo, quod in *F* paucissimis locis*) aliquid deesse demonstrari potest, liber *α* autem, ut supra cognitum est, additamentis satis depravatus est. Ne igitur receperis haec: § 42, 3: *ὥς καὶ μνημονικῶς* (*καὶ* omnes add. praeter Rsk., Brem., Bekk., Dind.); § 140, 2: *πόλεως ὥς διὰ σέ τεθορυβημένης*; § 172, 11: *ὄντος τοῦ προξένου* (articul. unus Bensel. addidit).

Paucis tantum locis in *α* aliquid deesse manifestum est,**) sed tamen hunc librum, ubicunque ab eo aliquid abest, quod in ceteris invenitur, sequi nolim, quod, etiamsi *e* et *ἰ* magis corrupti sunt quam *α*, tamen *F* certe non plura addidit quam *α* omisit et facilius

*) § 24, 2: *δὲ*; § 61, 16: *δὲ*; § 82, 16: *δ'*; § 126, 17: *δὲ*; § 146, 7: *δεῖ* (aspice similitudinem vocalium).

**) § 55, 15, § 85, 3, § 90, 11: titul.; § 151, 6: *πάνοτε*, § 152, 1: *δὲ*; § 166, 18: *τῆς*; § 182, 6: *οὐδ'* — *τυχάν*.

verba omittuntur quam adduntur. Quare retinuerim § 34, 12: *ἐκπίπτει ἐκ τοῦ λόγου*, § 139, 10: *οὐ γὰρ δὴ φθονεῖς*; § 164, 15: *τοῖς γὰρ καιροῖς συμπεριφέρεσθαι*.

Superest, ut de dubiis lectionibus codicum *e i* loquar. Ac primum quidem ea verba afferam, quae in *e i*, non in *F a* inveniuntur. Quoniam librum *i* additamentis maxime corruptum esse, librum *e* non minus quam ceteros constat, in *F* autem et *a* perraro aliquid leest, vera non agnosco § 7, 4: *ποθῆτέ μου ἀκοῦσαι* (BS., Frank., Zens., Weidn. pronomen omis.); § 9, 11: *τὸν Κερσοβλέπτην*; § 15, 12: *κετηρίαν θέντες ἐν τῷ δήμῳ*; § 19, 11: *τίς ἦν ὁ τοῦ Φιλοκράτους ταῖρος* (et hos articulos et priora ἐν τῷ δήμῳ Rsk., Brem., Bekk., Dind. receper.); § 21, 15: *τὸ τοῦ Φιλίππου στόμ'*; § 24, 8: *ὧ ἄνδρες ἱκασταί*; § 34, 1: *ξηθέντων δὲ καὶ τούτων* (Rsk., Brem., Bekk., Dind. καὶ retinuerunt); § 38, 1: *ὥς δ' εἰσῆλθομεν* (ita Bekk., Dind., Weidn. scrips.).

Denique lacunas in libris *e i* esse sumo, ubicunque ab eis abant, quae in *Fa* exstant, quod codices *e* et *i*, ut cognitum habemus, multo saepius aliquid omittunt quam *F* et *a* addunt. Ob eam causam servari velim haec: § 9, 8: *ἀπηλλοτριωκέναι δ' ἅψ' ὑμῶν* (Weidn. ἅψ' delevit); § 18, 2: *ξηθέντων δὲ τούτων ἐν τῷ δήμῳ* (quae idem Weidn. delevit); § 22, 14: *περὶ πλείστον δὴ γῆσι*; § 24, 8: *ἐς ὑπερβολὴν πάντας ὑμᾶς* (Bekk., Dind., Weidn. πάντας omis.); § 30, 10: *ἐπειρώμην διαλίσιν* (Bekk. et Dind. λίσιν scrips.); § 65, 10: *ὕψισμα Δημοσθένους* et § 85, 3: *μαρτυρία τῶν Δημοσθένους συμπροέδρων* (quo utroque loco omnes editores praeter Rsk., Brem., Schultz. libros *e i* secuti sunt); § 149, 10: *πρὸς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα* (articul. Bekk., Dind., Weidn. omis.). — Ubicunque *F e* ab *e i* aut *F i* ab *a e* dissentiunt, cum in utraque parte malus codex um meliore stet, nescio, quam lectionem sequar.

In tertia oratione, quod codex *F*, si ea, quae consulto adscripta unt, spectamus, magni, si ea, quae librario non animadvertente aciderunt, minimi aestimandus est, additamenta harum duarum lassium non ut in secunda oratione commixta, sed ut in prima ratione, quoad fieri potest, disiuncta tractari oportet. Sunt autem non ta multi loci, ubi ex eis, quae supra statuimus, constat, utri classi, i aliquid additum esse facimus, adnumeremus. Ac primum quidem eque in illo ipso libro *F* solo, in quem supra vidimus plura quam

in ceteros casu irrepsisse, neque in *a* quidquam reperimus, quod, si additamentum est, in verba scriptoris librario nesciente incidisse contendendi possit. Sed in *Fa* pauca huius generis leguntur, neque tamen de eis diiudicem, quod, etiamsi cum in *a* tum in *F* verba scriptoris casu aliquo haud raro aucta esse scimus, non minus certum est librum *e* et casu et consulto verba saepissime omisisse.*) Quae autem dubia libri *e* verba, si spuria sunt, librario nolente influxisse apparet,**) ea, quod libro *e* omnino fidem habere non possumus, *a* vero non ita saepe, *F* raro aliquid omittunt praeterea-que duo libri uni oppositi sunt, sustulerim: § 122, 10: ἤκειν αὐριον ἅμα τῇ ἡμέρῃ (αὐριον in margine *La:iv.* interpretandi causa verba ἅμα τῇ ἡμέρῃ exstat; Weidn. scripsit εἰς αὐριον); § 171, 9: φινγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας ἐκ τῆς πόλεως (*Fm* verba in margine exhibet; Schultz. et Weidn. ea recep.).

Reliquum est, ut de eis decernam, quae, nisi sunt ab Aeschine, a librario de industria inculcata sunt. Neque quisquam non concedet ea, quae huius generis in *Fa* tradita sunt, ex auctoritate codicum a nobis indagata vera esse agnoscenda. Retineri igitur velim: § 87, 11: ὁ νυνὶ πάντας δεξιούμενος καὶ προσγελῶν (fac ut δεξιούμενος καὶ sint spuria, ea alio modo addita esse cogitare nequeas atque vocis προσγελῶν interpretandae causa illud δεξιούμενος in

*) Cf. § 9, 8: τε; § 9, 12: μὲν; § 13, 2: καὶ; § 15, 8: titul.; § 26, 3: ἀπάσας; § 27, 7: ἄλλοι; § 31, 5: σιταφανοῦν—ἐπεύθυνον; § 41, 10: δέ; § 48, 11: τῇ; § 52, 2: περιάγων; § 55, 12: ὁποίου—κατηγορῶ; § 62, 7: ὁ; § 64, 11: ἄλλων; § 68, 11: ἡμᾶς; § 68, 14: τίς; § 74, 7: τοῖς; § 76, 2: αὐτοῦ; § 76, 4: πώποτε; § 85, 2: πολλὰ; § 87, 1: τὸ; § 88, 9: κακόν; § 95, 9: τὰς δ'—τετταράκοντα; § 105, 3: ὅτι δέ—ψήγισμα; § 109, 4: ἔχουσαν; § 110, 4: καὶ χειρὶ (§ 109) — ἀρεῇ; § 111, 10: τὸ; § 112, 6: γε; § 117, 2: εἰπεῖν (116) — συνέδριον; § 120, 2: τῶν; § 120, 4: καὶ; § 121, 9: τῶν; § 125, 10: καὶ; § 132, 16: ἐν Δελφοῖς; § 140, 4: ὄν—πόλεμον; § 141, 4: τὰ; § 149, 1: δέ; § 149, 3: ἰδίῃ; § 151, 4: ἔρη; § 155, 7: τῶν; § 159, 11: αἰτόν; § 165, 11: ἀπόδειξιν; § 165, 12: ποιῆσαι; § 172, 14: καὶ; § 174, 8: τῶν; § 175, 10: καίτοι—γραφαί; § 176, 2: καὶ; § 176, 9: τὸν; § 177, 9: γὰρ; § 179, 7: δέ; § 179, 11: εἰς; § 180, 2: τὸ; § 180, 9: μὲν; § 183, 7: καὶ; § 183, 8: τῇ; § 185, 11: τ'; § 186, 9: ἔτρησεν—ἔδωκεν; § 187, 22: καὶ; § 188, 6: τὸν δῖμον; § 192, 3: χαλεπώτερον; § 194, 2: ποτε; § 197, 4: μῇ; § 202, 7: ῥήμασι; § 202, 15: τῇ; § 207, 1: ἀλλὰ; § 215, 4: μὲν; § 225, 5: μέλλει; § 232, 1: καὶ; § 232, 11: τοῖς; § 234, 7: οὕτω; § 244, 2: οὐ; § 247, 1: οὖν; § 249, 2: ἐν; § 258, 1: δέ; § 258, 10: μὲν; § 259, 4: τοῖς.

**) Cf. indicia supra (p. 32—33) a me allata, quibus cognoscitur, quae additamenta casu, quae consilio sint facta.

marginē scriptum fuisse et ab aliquo particula καὶ consulto cum verbis scriptoris esse coniunctum; cf. simile scholion codd. *Vat. Laur. g*; Weidn. omis.); § 245, 4 et 8: τὸ δὲ μέγιστον, ἐὰν ἐπερω-
τῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι, πρὸς ποῖον χρὴ παράδειγμ' αὐτοὺς τὸν βίον
ποιεῖσθαι, τί κρινεῖτε; (ἐὰν et τί κρινεῖτε om. Weidn.); § 252, 4:
ἐγένετό τις, ἄχθομαι δὲ πολλάκις, μεμνημένος τὰς ἀνυχίας τῆς πό-
λεως, ἐνιαῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν εἰς Σάμον ἐπιχειρήσας.....
ἐξημιώθη (Weidn. cum *ehkl* pro τὰς ἀνυχίας scripsit ἀνυχία et ὃς
om.); § 80, 13: οἱ περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύσαντες (Bekk., Brem.,
Dind., Weidn. pro περὶ cum genetivo accusativum praepositione
περὶ omissa posuerunt).

Non minus denique mihi persuasum est dubios locos huius generis in *ek* exstantes esse reiiciendos: § 16, 8: κακοῦργον καὶ σο-
φιστήν (Weidn. κακοῦργον ἀνθρώπον καὶ σοφιστήν scrips.); § 124, 2
et 3: ὅταν τις μὴ μόνον τοὺς πνυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας
συνκαλέσῃ (Weidnero tota „ista explanatio vulgaris consuetudinis
ut apud Athenienses proposita satis absurda videtur“; ceteri edi-
tores praeter Bekk., Brem., Dind. cum *ab* et *dF* ὅταν μὴ—συνκα-
λέσωσιν scrips.); § 152, 1: τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν (ita Bekk.,
Brem., Dind. scribunt, ceteri, etiam Weidn., τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν cum
reliquis libris); § 203, 3: τῶν ἀδικημάτων τῶν δημοσίων (idem Weidn.,
ceteri τῶν δημοσ. ἀδικημάτων). Ultimo loco reiiciam verba § 206, 4:
εἰς τοὺς ἔξω τοῦ παρὰ νόμου λόγους. Ita ab editoribus praeter BS.,
Bens., Schultz., qui Frankium sequuntur et εἰς τοὺς λόγους
delent, recepta sunt. In *dF* λόγον, in *ab* λόγους oculis εἰς τοὺς
omissis exstat, quod in archetypum, cum vox λόγος hac paragrapho
saepius legatur, videtur influxisse. Librarius generis *ek* videlicet
verba sanare studuit. Idem librarius alio loco (§ 4, 1) particulam
καὶ, quae in archetypo deerat, recte videtur coniecisse nec minus
prudenter § 70, 5 οὐκ omisisse.

Haec ex quaestione supra habita statui posse confidebam, plura
non ausim.

www.libtool.com.cn

